

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automatata-telefon: 28-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
No. 890-1933. Trib. Cluj. Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. JÚNIUS 13.
VIII. évfolyam, 154. szám

Kedd

Kevés reményt fűznek William Strang moszkvai útjához

Németország erősíti a Balti-államok ellenállását - Sir John Simon beszéde Anglia helyzetéről - Állítólag meghosszabbítják a francia kamara megbízatását - Változatlanul súlyos a kladnói helyzet - Újabb támadásra készülnek a japán csapatok

A vasárnapi csendbe csak a Kladnói események utóhatásai és a brit-francia-orosz szerződés körüli találgatások hoztak némi életet. Mindkét kérdésnek egész irodalma fejlődött ki rövid néhány nap alatt. A kladnói tettet elfogni ugyanis a nagy vérdíj ellenére sem sikerült. A legutóbbi jelentés megnevez ugyan egy többszörösen büntetett betörőt, de ezt a feltevést egyelőre tárgyi bizonyítékok nem igazolják. Ha így lenne, úgy mindenesetre megszűnne a merénylet politikai jellege, de ez a francia sajtó szerint tulajdoson szép ahhoz, hogy igaz lehessen. William Strang moszkvai sikeréhez egyre kevesebb reményt fűznek. Mindenesetre érdekes, hogy a kiküldetésénél előtérbe került Strang helyett Eden neve is, de ugyanannyira jellemző, hogy ezt a tervet a brit kabinet tagjai a legélesebben ellenzik. Eden tehát egyelőre alig kap helyet abban a kabinetben, ahonnan kilépett, de az is valószínű, hogy volt munkakörében a diplomáciai tevékenységben foglalkoztassák. Jelentősebb esemény nem is zajlott le. A megemlékezésre méltó baktól a következőkben számolunk be:

EGYRE NEHEZEBBÉ VÁLÍK WILLIAM STRANG MOSZKVAI SIKERÉNEK LEHETŐSÉGE

(LONDON.) Az angol sajtó megütközéssel veszi tudomásul, hogy a Harmadik Birodalom közvéleménye egyre elengesebb álláspontot foglal el Halifax lord és Chamberlain miniszterelnökök békenyilatkozatával szemben és megállapítja, hogy ez közvetve kihatással lesz William Strang moszkvai megbízatására. A Daily Telegraph and Morning Post leleplezetlenül megírja, hogy

Strang aligha kerülhet abba a helyzetbe, hogy Stalinnal tárgyalhasson, mert a szovjet diktátor leplezetlenül kijelentette, hogy nem hajlandó mások számára a „sült gesztenyét kikaparni a parázsból”. Az is kétséges, vajjon Strang el is juthat-e Molotovig, akinek ugyanazon külpolitikai nézetei vannak, mint Stalinnak. Így a brit diplomata valószínűleg nem fog mást tenni, mint helyettesíti a jelenleg betegen fekvő moszkvai angol nagykövetet és legfeljebb Potemkin helyettes népbiztossal fog megbeszéléseket lefolytatni.

Az Observer szerint kétségtelen, hogy

Berlin, miután visszautasította Halifax békefelhívását, mindent elkövet a Balti-államok ellenállásá-

nak növelésére és így Anglia abba a helyzetbe kerül, hogy mellettük, de nélkülük kénytelen biztosítékokat vállalni, amelyeknek gyakorlati értékük azonban vajmi kevés lesz.

A francia sajtó sem titkolja aggodalmait. A Paris Soir

külátalannak nevezi William Strang kísérletét, bár szerinte London és Páris javaslata mellett egy varsói megoldási tervet is vizsgál és így alaposan felkészül minden eshetőségre. A terveknek azonban a Balti-államok hozzájárulása nélkül aligha lehet sikerük, mert minden azon mulik, hogy Riga és Reval hajlandók-e tudomásul venni a biztosítékokat — fejezi be a lap.

Ugyancsak Londonból közlik, hogy a brit politikai körök attól tartanak, hogy

a szovjet újabb követelésekkel fog előállni, amelyek nagymértékben késleltetni fogják a szerződés létrejöttét, erre vall az a körülmény is, hogy a szovjet sajtó még mindig titkolozik és szót sem említ meggyőzési tárgyalásokról.

Az Ordre című francia lap, amely élénk összeköttetésben áll Moszkvával azt írja, hogy

Sir John Simon beszéde

(LONDON.) Sir John Simon kincstári kancellár tegnap nagyobb beszédet mondott, amelyben hangoztatta többek között, hogy

Nagybritánia Kormányának tagjai az együttműködés hívei és az „élni hagyni” elv alapján állanak mindaddig, amíg nem fenyegeti az egyes nemzetek életét és függetlenségét eminens veszedelem.

Szavait azzal fejezte be, hogy Anglia a történelem folyamán nagyobb viharokat is túlélt már, mint a jelenlegi bonyodalmak és így ezeken is sikerrel át fog haladni.

MÉGIS MEGHOSSZABBITJÁK A FRANCIA KAMARA MANDÁTUMÁT

(PÁRIS.) A kamara mandátum-bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy teljesen a kormány beállítására bizza, vajjon kírja-e a rendes időben a választásokat, vagy meghosszabbítja-e a kül- és belpolitikai helyzetre való tekintettel a képviselők

az orosz politikai köröket nagyon elkedvetlenítette az a tény, hogy sem Chamberlain, sem Halifax nem voltak hajlandók Moszkvába utazni, holott a csehszlovák állam sorsának megpecsételésénél Chamberlain háromszor sem sajnálta az utat. Erre való tekintettel — javasolja a lap — helyes lenne, ha a kormány valamelyik tagja azonnal utnak indulna, mert előbb, utóbb amugy is ez fog bekövetkezni.

A Figaro úgy tudja, hogy Halifax lord Chamberlainnak azt ajánlotta, küldjék el Edent Moszkvába, mert ő a legismerősebb az ottani viszonyokkal, tekintettel arra, hogy egyszer már volt ott. Chamberlain azonban maga sem volt hajlandó támogatni az ajánlatot, de erős ellenzésre talált a kormány tagjainál is.

Ugyanakkor Rómából közlik, hogy Sir Percy Lorraine római brit nagykövet tegnap Londonba utazott, ahol e hét folyamán több fontos megbeszélést tart Halifax lorddal, akivel ismertetni fogja az olasz körök állásfoglalását a legutóbb felmerült kérdéseket illetően. Halifaxnak így módjában lesz összehasonlításokat tenni Henderson berlini angol nagykövet jelentései és Lorraine beszámolója között.

megbízásának határidejét. Beavatottak e határozattal kapcsolatosan közlik, hogy

Daladier Kormányán minden valószínűség szerint legalább 6 hónappal meghosszabbítja a mandátumot, mert az európai problémák végleges elintézéséig nem akarja az országot kitenni egy választás izgalmainak. Az új választást ugyanis a rendkívül kiélezett ideológiai ellentétek miatt előreláthatólag igen heves agitáció fogja megelőzni.

ELFOGADTA A BELGA MEGHÍVÁST AZ ANGOL URALKODÓ

(LONDON.) A brit udvarnagyi hivatal közli, hogy VI. György uralkodó III. Lipót belga király meghívását elfogadta és így a hivatalos látogatásra ez év kora őszén sor kerül. A vizitnek már most nagy politikai jelentőséget tulajdonít az angol sajtó.

FRICK ELUTAZOTT BUDAPESTRŐL

(BUDAPEST.) Frick német birodal-

mi belügyminiszter tegnap feleségével együtt elhagyta Magyarország területét. A vendéget hivatalosan bucsúztatták. Frick a határról megleghangú táviratban köszöntötte még Keresztes Ficske magyar belügyminiszternek a szívélyes fogadtatást és a vendéglátást. A magyar belügyminiszter megleghangú táviratban válaszolta meg Frick sürgönyét. A magyar és német lapok kiemelik, hogy a látogatás még jobban megszilárdította a Budapest-Berlin közötti már hagyományossá vált barátságot.

BALDUR VON SCHIRACH MAGYARORSZÁGON

(BUDAPEST.) Baldur von Schirach német ifjusági vezér Bukarestből jövet egy napra kiszállott Budapesten, ahol a mátyásföldi repülőtéren, bár látogatása magánjellegű, Tárcái Felicidés Román államtitkárral az élen nagyszámu előkelőség és cserkész diszszázad fogadták. Baldur von Schirach és kísérete számára a Palatinus szállodában béreltek lakosztályokat. Az ifjusági vezér ma indult tovább Luft Hansa repülőgéppel Berlin felé.

EGYRE NAGYOBB HULLÁMOKAT VER A Kladnói ESET

(PRÁGA.) A kladnói rendőrgyilkosság tetteseit a legszigorosabb kutatás ellenére sem sikerült még kideríteni, ami a német hatósági közegeket újabb és még szigorubb megtorlási intézkedésre készítette. Azokban a körzetekben, ahol a lakosság túlnyomóan munkás és zsidó elemekből áll, megkezdődtek a sorozatos házkutatások, amelyek a lakosságot rendkívül elkeserítik. A kladnóiak egyrésze igyekszik is ellenállani és így gyakran kerül összetűzésre sor a lakók és a parancsot teljesítő közegek között. Ezeknek minden egyes esetben letartóztatás az eredményük. Óriási izgalmat váltott ki a nachodi esemény is. Nachodban ugyanis, mint tudvalevő, cseh és német rendőrtisztviselők között került össze-tűzésre a sor, ahol egy cseh rendőrtisztviselőt agyon is lőttek. Elias tábornok miniszterelnök. Hacha dr. cseh-morva elnök és Neurath báró Reichsprotektor intézkedésére megindította a legszigorubb vizsgálatot a haladás végű incidens tisztázására, addig azonban eredmény nélkül. Az ügyről Hitler vezér és kancellár jelentést tétetett magának és azonnal egy német vizsgálóbizottságot küldetett ki a nyomozás és a tényállás felvétele végett. Az ügyeknek a külföldi sajtó szerint még szenzációs fejleményei várhatók, mert amint a francia lapok írják,

a cseh ellenállás az egész vonalon megindult és ez igazolja azt, hogy dr. Hacha és Chvalkowszky, akik a csatlakozást felajánlották, pusztán egyéni elgondolásból tették, mert tömegek nem állottak a hátuk mögött.

Ugyancsak Prágából jelentik, hogy a kladnói hatóságok egy többszörösen büntetett Czeccák nevű gonosztevőt gyanúsítanak a tett elkövetésével, miért is elrendelték országos körözését. Eszerint a rendőrtiszt ellen elkö-

— **A törvényhozók vasuti jegye.** A Rador távirati iroda híradása szerint a törvényhozók vasuti jegyének ügyéig addig, amíg a szabadjegyeiket megkaphatják a következőképpen szabályozták. A szenátorválasztást végző ítélőtáblák elnökeitől, illetve a képviselőház titkárait hivatalától bizonyítványt kapnak, amelyek alapján az illetékes állomások a belügyminisztérium terhére vasuti jegyeket bocsájtanak ki részükre. A Rapid vonatokon azonban a helyjegyeket meg kell fizetniük addig, amíg a kérdés véglegesen rendeződik.

Könyvnapok, könyvhetek

Könyvnapok-könyvhetek a szokásos jellemzői a nyári hónapoknak. Ország-határokon belül és kívül. Alig egy év-tizede annak, hogy ez a szokás Európa nagy részében meghonosult, a könyv iránti tisztelet jeléül és az irodalom erősítése, fejlesztése érdekében. Mindenesetre nemes és dicséretreméltó kezdeményezés, hiszen a szellem szolgái: az írók általában nem tulságosan szokták érezni a sors bőkezűségét. Ők is elmondhatják éppen a sors felé Madách-al szólván: Fukar kezekkel mérsz, de hát nagy ur vagy. Bizony fukarul oszt nekik ugy az élet, mint az idő jólétet, boldogságot, gazdagságot, amelyek nem éppen feltétlenül szükségesek kellékei az írói és szellemi alkotásnak, de mégis csak jobban hozzájárulnak az ugynevezett kimagasló értékű alkotások, vagy remekművek megszületéséhez, mint a nélkülözés, a koplalás, az örökké gondokkal való viaskodás.

A könyvhetek és könyvnapok mégsem mindenben a legszerencsésebb formáját jelentik az íróművész-probléma megoldásának, hiszen akaratlanul is van bizonyos vásári jellege ennek a dolognak. Ugy látszik azonban az élet nagy vásárában a szellem emberei számára sem adódik más sikeresebb érvényesülési lehetőség. Az autogram-mok adása, az írók könyvárusként való szerepeltetése nem tulságosan rokonszenves számunkra, de mégis csak elviselhető és megengedhető, hiszen egy magasabb cél, az irodalom és a művészet egyetemes fejlődése érdekében történik.

Vannak azonban itt sajnálatos hiányosságok is. Elsősorban is éppen Erdély felé. Sajnálattal kell elsősorban is megállapítani, hogy Erdélyben, ahol a magyar könyvkiadó típusa szinte teljesen hiányzik, egy-két tiszteletreméltó kivételtől eltekintve, a könyvkiadók és könyvkereskedők testülete még mindig igyekezett valami olyan megoldási formát találni, hogy a könyvnapok, vagy könyvhetek gondolata az erdélyi magyar könyv bevonásával itt Erdélyben is megvalósítható legyen. Pedig üzletnek sem lenne rossz és talán nem is volna éppen leküzdhetetlen feladat legalább évente egyszer, a könyvnapok alkalmával néhány erdélyi könyvet megjelentetni. Például valamelyik régi erdélyi klasszikust. Itt van mindjárt br. Kemény Zsigmond, vagy Jósika Miklós, akiknek legtöbb művéhez ma teljesen lehetetlen hozzáférni. Vagy Kriza János Vadrózsáit kiadni, üzletileg is igen jól kifizetné magát. Azután ki lehetne adni egy-egy erdélyi költői antológiát és még egy reprezentatív erdélyi könyvet valamelyik ma itt élő író tollából. Bizonyos, hogy az írói alakulatok szívesen elősegítenék ennek a problémának megfelelő keretű megoldását. Azután kissé sajnálatos dolog az is, hogy a budapesti könyvnapokon mindig csupán egyetlen erdélyi könyvkiadó vállalat kiadványait szokták ott szerepeltetni. Nem az a sajnálatos, hogy ezek ott szerepelnek, hanem az, hogy csupán ezek szerepelnek ott, holott azon az írói alakulaton kívül Erdélyben még jelentős számmal vannak írók.

Az Erdélyi Irodalmi Társaságnak, a Szigligeti, Kölcsey, Kemény Zsigmond, Arany János, Pázmány-társaságoknak, a reformátusok és unitáriusok irodalmi társaságaiknak együttes összefogásával kellene keresni valami okos kivezető utat, hogy Budapesten az összes jelentős erdélyi írók időnként minél nagyobb számban és minél teljesebben szerepeljenek mutassák be az erdélyi magyar lélek arculatának minden vonását és jellegzetességét. De addig is, amíg ez a kérdés valamilyen megnyugtató elintézését nyer, az erdélyi magyar könyvkereskedők igazán megtehetnék, hogy a júniusi könyvnapok és könyvhetek alkalmával kirakataikban juttassanak egy kis helyet az Erdélyben megjelent magyar könyveknek is, amelyek között sok olyan érdemes alkotás akad, amelyeket nyugodtan oda lehet tenni a budapesti nagymű-

A Balkánszövetség nagy jelentőségét méltatták Gafencu és Saracioglu ankarai pohárköszöntői

A magyar törvényhozók tisztelegtek dr. Dragomir kisebbségi miniszternél

(BUCURESTI.) (Rador.) Ankarai híradás szerint Gafencu külügyminiszter hivatalos látogatásra három napra odaérkezett. Az állomáson Saracioglu külügyminiszter és a polgári és katonai hatóságok fejei fogadták. Gafencu külügyminiszter és felesége fogadására megjelentek még Ankara kormányzója, a téparancsnok, a protokollfőnök, a bolgár, jugoszláv és görög meghatalmazott miniszterek és sok más előkelőség. A külügyminiszter ellépett a tiszteletére megjelent diszszázad előtt. Majd török nyelven üdvözölte a katonákat, e szavakat mondva: „Merhaba asker”. (Eljetelek katonák.) E szavak a katonaság és a közönség körében leirhatatlan lelkesedést keltett. Gafencu, aki kíséretével együtt az ankarai Palace-szállodában nyert elhelyezést, később látogatást tett a török külügyminiszternél, a miniszterelnöknél és a nemzetgyűlés elnökénél, akik a szállodában viszonzták a látogatást. Majd szűk körű villásreggeli volt a román nagykövetségen. Délután Gafencu Vasile Stoica román nagykövet társaságában és kíséretével együtt koszorút helyezett el Kemal Atatürk volt török államfő síremlékére, majd feleségével együtt, mint a török külügyminiszter meghívottjai részt vettek a lóversenyeken, ahol a sokezer főnyi néző lelkes rokonszenv-tünetét rendezett a külügyminiszter tiszteletére. Este Saracioglu külügyminiszter disztribúciót rendezett Gafencu tiszteletére, amelyen megjelentek a kormány összes tagjai, a nemzetgyűlés elnökei, a görög, jugoszláv és bolgár miniszterek, a képviselőház tagjai stb. A török külügyminiszter beszédében többek között ezeket mondta:

A béke eszméjét, amelyen a Balkánszövetség alapul, hűséggel és lojalitással szolgáljuk.

Szerencsésen szerveztük meg ezt az együttműködést. A béke céljával született meg, azzal fejlődött és annak szolgálója maradt.

A Balkán-egyezmény mindig a béke eszköze volt és az is marad, Kegyelemsséged közreműködése mellett — bárhogyan is alakuljanak az események. Ennek a szervezetnek belső ereje alapvető eleme a mi országaink külpolitikájának. Románia megtalálta ezt az elemet a szövetség egységében és népe ott sereglik nagy uralkodója körül.

A Balkán-államok mélységesen békeszeretők és megértik egymás érdekeit is.

Egységesek vagyunk ennek az eszmének szolgálatában és a mi egységünk jelentős tényezője egész Európa békéjének. Saracioglu beszédét II. Károly király Öfelségének áttetésével végezte.

GAFENCU VÁLASZBESZÉDE

Gafencu válaszában ezeket mondta: „Azok a szép szavak, amelyekben Kegyelemsséged a mi hűséges és kipróbált meleg barátságunknak adott kifejezést, alapját alkotják a mi szövetségünknek és erős köteléket jelentenek közöttünk. Ez a barátság egyesíti népeinket, összeköti kormányainkat és közelebb hoz bennünket egy-

kiadóknál megjelent legszínvonalasabb könyvek mellé is.

Egyébként általában meg kell állapítani, hogy az erdélyi magyar írók egyenként és együttesen is bizonyos mértékű álmotagón és gyámoltalanul nézik, hogy sorsuk mennyire közömbösen hagyja az erdélyi és a határokon túli magyarság egy jelentős részét. Ennek tulajdonítható, hogy az erdélyi írók fiókjaiban százával rostokolnak az értékes, kiadatlan kéziratok, amelyek az írók életteretlensége, a könyvkiadók hiánya, az írói társadalom szervezetlensége és sok más egyéb okból vannak ott és talán soha sem is foglalkoz-

máshoz. Ez segít bennünket arra, hogy megértjük egymás hivatását és teljesítsük azt közösen a két ország javára. Az egyik sorsa és végzete kiegészíti a másikat a nemzeti fejlődés jegyében és misszióknak hasonlóan nagy jelentőségű Európában. Törökországnak kell örökönie a tengerszorosok biztonságát, nekünk pedig a Duna-hajózás szabadságát, megfelelő kötelezettségeinknek.

amelyek igen jelentősek, de amelyeket egy rendkívüli képességgel és határozottsággal Uralkodó irányítása mellett mi teljes mértékben teljesítünk. Misszióink hasonlatosak és a kettőnk szoros kapcsolata megfelelő lehetőségeket nyújt, hogy hivatásunkat mindenben minél jobban teljesítsük. Megvédjük általános érdekeinket és

el vagyunk határozva, hogy a megértésnek ebben a szellemében és oszthatatlanságában keressük a jó kapcsolatokat az összes hatalmakkal.

A mi misszióink nem más, mint biztosítani területeink biztonságát és nemzeti függetlenségünk tiszteletbentartását. Ezek a javak, amelyek mindennél drágábbak számunkra, a nemzetközi rend szempontjából is a lehető legfőbb érdekeket jelentik, a mi földrajzi adottságainkra való tekintettel.

Tudatában vagyunk annak, hogy a Balkán-szövetség a béke eszköze, a közös egység műve és egy olyan megértés tanúsága, amely nem irányul senki ellen és nem zár ki kereteiből egyetlen balkáni népet sem.

Viszont nélkülözhetetlenül szükséges az európai egyensúly szempontjából. Ezért vagyunk elhatározva, hogy lojális egyetértésben a mi görög és jugoszláv barátainkkal, hogy megerősítsük és kiegészítsük ennek a szövetségnek szükségességét és jelentőségét.

Gafencu beszédének végén hódolattal emlékezett meg Kemal Atatürk török államfőről és áttette Ismet Inönü jelenlegi államfőre. Végül a török nép dicsőségére és fejlődésére, a Balkán-szövetség egységére és a két ország baráti kapcsolataira üritette poharát.

Gafencu külügyminiszter egyébként ma Ismet Inönü török államfőnél jelenik meg kihallgatáson, azután tovább folytatta megbeszéléseit.

A TÖRÖK SAJTÓ HANGJA

A török sajtó rendkívüli melegséggel ir Gafencu ankarai látogatásáról, kiemelve annak jelentőségét és hangsúlyozva a látogatás fontosságát. Utalnak arra a lapok, hogy a két országot a legbarátságosabb kapcsolatok fűzik egybe a nemzetek teljes azonossága alapján.

A sajtó nagy cikkeiben emlékezik meg fényképes, bő tudósításokkal II. Károly király Öfelsége rendkívüli személyiségéről és tevékenységéről,

ismerteti az uralkodó legutóbbi törvényhozási nagy beszédét, méltatja a Balkán-szövetség jelentőségét és hangsúlyozzák, hogy az ankarai megbeszélé-

világra kerülni, már pedig az irodalom élő organizmus, amelynek mindig hatnia, cselekednie és működnie kell. Ilyenkor, a könyvhetek és könyvnapok alkalmával talán igazán jó volna kissé elmélyülni ebben a problémában, megvitatni a megoldás lehetőségeit és az íróknak együttesen, vagy legalább is különböző csoportok keretében törniök kellene a fejüket azon, hogy valami helyes és megfelelő kivezető utat találjanak ebből a mai bizonytalanságból és tanácstalanságból, amely nemcsak az íróknak, hanem magának az irodalomnak is súlyos kárát okoz. (t. g.)

sek az európai béke szempontjából igen jelentősek lesznek.

KÜLFÖLDI ELŐKELŐSÉGEK AZ ORSZÁGBAN

(BUCURESTI.) (Rador.) Calinescu miniszterelnök tegnap kihallgatáson fogadta az elutazó Baldur von Sirach német ifjusági vezető, aki Fabritius német meghatalmazott miniszter társaságában volt a miniszterelnöknél. Ugyanakkor jelentik, hogy Pál görög herceg Sidorovici Országőr-főparancsnok Alecsianu királyi helytartó és kísérete társaságában tegnap meglátogatta a breazai és sepsiszentgyörgyi (Háromszékmegye) kiképző központokat. A herceg ma utazik vissza Görögországba. Lafont tábornok, a francia ifjuság vezetője, aki ugyancsak a restaurációs ünnepségekre érkezett az országba, tegnap Jasiba látogatott el, ahol a helyi hatóságok vezetői fogadták. A tábornok az „Örökkévalóság” temetőjébe ment, ahol koszorút helyezett el a francia hősök síremlékénél, ahol többek között testvérének a világháború alatt elesett Lafont ezredesnek tetemét is pihennek.

A TÖRVÉNYHOZÓ TESTÜLET MUNKÁJA

(BUCURESTI.) (Rador.) A szenátus által a házszabályok elkészítésére kiküldött bizottságba a magyar szenátorok közül dr. Szász Pált, a németek közül dr. Hans Otto Rothot választották be. A magyar csoport elnökét dr. gróf Bánffy Miklós távolléte esetén dr. Szász Pál és dr. Soós István helyettesítik. A parlamenti csoport titkári teendőit dr. Mikó Imre végzi. A magyar törvényhozók tisztelegő látogatást tettek dr. Dragomir kisebbségi miniszternél, akivel megbeszéltek a magyarság időszerű problémáit, amelyekkel kapcsolatosan a miniszter legteljesebb jóindulattal biztositotta a nála tisztelegő küldöttséget. A törvényhozás legközelebbi ülése egyébként kedden lesz.

Ötmilliónál több a sokgyermekes anya Németországban

(BERLIN.) A hivatalos kimutatás szerint a sokgyermekes anyák száma a Német Birodalomban a cseh-morva protektorátust nem számítva, 5,75 millió főre rug. 2,05 millió a 4-5 gyermekes anyák, 1,4 millió a 6-7 gyermekes anyák száma, míg 1,4 millió anyának négyél is több gyermeke van. Az első kategóriába tartozó sokgyermekes anyák most bronzérmét kapnak, míg a két utóbbi kategóriába tartozók ezüst, illetve arany kitüntetésben részesülnek.

A férjes nők száma Németországban 1933 óta 156 millióval emelkedett a házasságkötések feltűnő gyarapodása következtében és ma már kerekén tizenhátmilliót tesz ki. A férjes nők 21,3 százaléka sokgyermekes anya, vagyis 4, vagy több gyermeke van.

Nemzetközi bibliakutatók tömegpere Danzigban

(DANZIG.) A danzigi törvényszéken most hirdettek ítéletet abban a nagyszabású tömegperben, amelyet az úgynevezett nemzetközi bibliakutatók felekeztének 37 danzigi tagja ellen folytattak le. A vádlottak közül harminckettőt — 15 férfit és 17 nőt — hosszabb szabadságvesztéssel sújtottak, öt vádlottat bizonyítékok hiányában felmentettek. A nemzetközi bibliakutatók csoportja Langfuhrban, Danzig egyik elővárosában lakott és ott tartotta gyűléseit. Az ítélet indokolása kimondja, hogy a nemzetközi bibliakutatók szektája ellensége a nemzeti szocializmusnak és kimondottan államellenes tevékenységet folytat.

— Adomány. A Kolping Takarékpénztár és Hitelszövetkezet Porsche Ferenc elhalálása alkalmával koszorúmegváltás címén az Erzsébet aggenhaz szegényeinek javára 500 lejt adományozott.

TESTEDZÉS

Győzelemmel felér a román csapatnak az olaszoktól elszenvedett veresége!

Olaszország - Románia 1:0 (1:0)

(BUKAREST.) Az olasz futballválogatott portyájának utolsó mérkőzését játszotta tegnap 30.000 néző előtt, Románia csapatával. A kétszeres világ bajnokot nagyon próbára tette a sok utazás és a nyolc nap alatt lejátszott három mérkőzés, úgyhogy Bukarestben nem nyújtotta azt a magasszintű játékot, amit sportkörökben vártak. Annál nagyobb teljesítményt nyújtott a román együttes, amely lelkes és határozott játékkal veresége ellenére, a mérkőzés erkölcsi győztesének tekinthető. A csapat a mérkőzés nagyrésztében támadott, csak az olasz védelem határtalan szerencséjének tudható be, hogy az egyenlítés nem sikerült.

Fergeteges tapsorkán kíséretében vonultak ki a csapatok. Kölsősön üdvözlések után a zenekar eljátszotta a két ország himnuszát, majd a német Beranek sípjelére a következőképpen állott fel a két csapat:

Olaszország: Olivieri — Foni, Rava — Campatelli, Andreolo, Locatelli — Bivattini, Perazzolo, Piola, Meazza, Colaussi.
Románia: Pavlovics — Slivácz, Lengher — Vintilă, Juhász, Lupas — Orza, Reuter, Barátky, Bodola, Dobay.
Heves román támadással indult a játék

és már az első percekben nyilvánvalóvá vált, hogy a csapat kitűnő formában és nagy harci kedvvel küzd. A 4. percben Bodola—Orza—Dobay támadás viharzott az olasz kapu felé, Dobay lövése azonban kapu fölé szállt. Az 5. percben Barátky támadott. Foni csak nehezen tudta szerezni. A következő percben Lupas beadásából Dobay durrantott kapu mellé. Az olaszokat meglepte a román csapat határozott fellépése s most ellentámadást vezettek. Colaussi ismételt végigzágul, dönt a pályán. A román védők azonban idejében feltartóztatták. A 13. percben ismét Barátky lövése foglalkoztatta az olasz kapust. A 17. percben a román csapat szögletet rugott. Orza ívelt labdáját azonban az olasz védők elesípték. Negyed órást váltakozó mezőnyjáték után az olaszok gyilkos hajrába kezdtek, amelynek eredményeként a 32. percben Colaussi éles lövéssel megszerezte a mérkőzés egyetlen gólját.

A második félidő élénkítő román támadásokkal kezdődött. Orza már a 2. perc szögletet rugott, a belső csatárok azonban kihagyták a helyzetet. Az 5. percben Barátky lövése került kapu mellé. Ettől kezdve a román támadások mind gyakrabban ismétlődtek meg. Dobay egymás-

után kétszer jut szünethez, majd Bodola, Barátky és Dobay bombázták az olasz kaput. Olivieri azonban minden labdát megkaparintott. A 26. percben Barátky lövése Foni a kapuvonalból küldte vissza a mezőnybe. A közönség gólt reklamált, a bíró azonban nem adta meg. Ettől kezdve az olasz csapaton kiütközött a fáradtság s védelemre rendezkedett be a sürűn ismétlődő román támadásokkal szemben. A 35. percben Bodola került nagyszerű helyzetbe, de lövése Olivieri védte, a 38. percben pedig Reuter bombája foglalkoztatta az olasz kapust. Az utolsó percekben a román csatársor az olasz kapu előtt ismételt forró helyzetet teremtett, de a kiegyenlítő gólt nem sikerült a hálóba vágni.

A román csapatban minden játékos élete legjobb játékát nyújtotta s ha csatársornak csak egy kissé nagyobb szerencséje van, könnyen meglepetést szerezhette volna.

Az olasz válogatott — bármennyire is világ bajnok — nem tudta levetkőzni fáradtságát s így képességei nem bontakozhattak ki teljes valójában. A csapatból ezúttal Colaussi, Meazza és a védelem nyújtott színvonalas játékot.

Nagyvárada vándorolt a Viola Kupa!

(KOLOZSVÁR.) A KAC vívószakosztályának pompás és körültekintő rendezésében került lebonyolításra a római katólikus gimnázium tornatermében a Viola Kupa kardvívóversenye. Az ifjúsági versenyzők részére kiírt vándorkupáért eddig tízszer mérkőztek meg a a legjobb ifi vívók, akiknek küzdelme ezúttal is nagyszerű sportot és izgalmas csatározást eredményezett. A versenyt ezúttal a Nagyvárad Sport Egyesület vívói nyerték meg immár negyedszer. A vándordíj az eddigi védőtől, a KAC-tól, most Nagyváradra került.

A verseny eredménye a következő:
1. Roxin dr. NSE 7 győzelem,
2. Sebestyén Haggibbor 6 győzelem.

Tucatnyi gólt lőtt a Ferencváros a Bocskainak, de az Újpest bajnokságát nem tudta megdönteni

(BUDAPEST.) A vasárnapi bajnoki forduló nagy eseménye a Hungária—Újpest rangadó volt, amely nagy küzdelem után döntetlenül végződött. Az újpestieknek egyetlen pont is elég volt a bajnokság megnyerésére. Hiába győzött a Ferencváros tucatnyi góllal a Bocskai ellen, az Újpest előnyét behozni nem tudta s így a második helyet kellett kénytelen megelégednie. A Kispeszt nagy meglepetésre kikapott a Szegedtől, mindazonáltal negyedik helye nem forog veszélyben.

Hungária—Újpest 1:1 (1:0). A rangadó hatezer főnyi közönség előtt folyt le. Mindkét csapat hatalmas akarással felelt a küzdelembe s az eredmény megfelelt a mutatott játéknak. A Hungária érte el az első gólt Kisucky révén, az újpestiek csak a második félidőben egyenlítették Ungvári lövéséből.

Ferencváros—Bocskai 12:3 (4:2). A Fradi csatársora nagy kedvvel játszva, valósággal ontotta a gólokat, mert abban reménykedett, hogy az Újpest vesz a Hungária ellen s így a gólarány dönti el a bajnokság sorsát. Az igyekezet hiábavaló volt, mert az újpestiek egy ponttal megelőzték a Ferencvárost a bajnoki rang létrán.

Nemzeti—Zugló 5:1 (3:0).

Szeged—Kispest 2:0 (0:0). A kispestiek csak egy félidőn át bírták az iramot.

Elektromos—Salgótarján 4:0 (2:0).

Budafok—Szolnok 1:1. A mérkőzés a második félidő 3. percében a nagy zivatar miatt félbeszakadt.

Újpest a bajnok.				
1. Újpest	26	20	4	2 107:26 44
2. Ferencváros	26	19	5	2 121:44 43
3. Hungária	25	17	5	3 70:31 39
4. Kispest	25	14	4	7 60:41 32
5. Szeged	24	11	6	7 50:35 28

3. Guráth Béla KAC 6 győzelem.
4. Bartunek József KAC 5 győzelem.
5. Xantus KAC 3 győzelem.
6. Hodosan NSE 3 győzelem.
7. Ávéd KAC 3 győzelem.
8. Dr. Sárly KAC 2 győzelem.
9. Széchi KAC 1 győzelem.

A holtversenyeket a következő eredményekkel döntötték el: Sebestyén—Guráth 5:1, Xantus—Ávéd 5:4, Xantus—Hodosan 5:3.

Pontversenyben: 1. NSE 10 pont, 2. Haggibbor 7 pont, 3. KAC 7 pont.

Eddig a KAC és a NSE négyszer, a Haggibbor kétszer nyerte a vándorserleget.

6. Nemzeti	25	10	7	8	52:48	27
7. Phöbus	25	9	6	10	59:60	24
8. Szolnok	25	10	3	12	43:56	23
9. Budafok	23	8	6	9	38:47	22
10. Elektromos	25	7	6	12	43:49	20
11. Taxisok	25	6	6	13	59:69	18
12. Bocskai	25	4	5	16	32:77	13
13. Zugló	25	2	5	18	28:91	9
14. Salgótarján	26	3	2	21	28:116	8

Értékes győzelmet aratott az Universitatea a liga-bajnokságban

(KOLOZSVÁR.) Universitatea—Olimpia 2:0 (1:0). 500 néző, bíró: Dordea. Az első félidőben az egyetemiek állandóan támadtak s ennek során a 31. percben Coman beadását Pop értékesítette. Szünet után a szatmáriak is frontba kerültek, az U azonban jól védekezett, sőt a 37. percben Benkő újabb góllal biztosította be a győzelmet. A két csapat a következő összeállításban játszott: Universitatea Moldovan — Adoc, Jancovici — David, Medrea III., Benkő — Joanovici, Wieser, Pop Gr., Medrea II., Coman — Olimpia: Konrád — Astalus, Szegedi — Surducian, Bauer, Dragos — Marginean, Chis, Kovács, Jovicu, Condrea.

(MAROSVÁSÁRHELY.) Mures—Tricolor 3:1 (1:1). A vásárhelyiek csak a második félidőben verekedtek ki a győzelmet a jóképeségű nagybányaiaktól.

(GYULAFAHERVÁR.) Unirea MV—Vultur 2:1 (1:1).

(PETROZSÉNY.) Jiul—TMAC 3:2 (0:0).

A temesváriak veresége nagy meglepetés. (NAGYVÁRAD.) Törökvész—Crisana 3:2 (3:0). A két váradai csapat küzdelméből a határozottabban játszó munkások kerültek ki győztesként.

(NAGYSZEBEN.) Monopol—HTV 2:1 (0:1). A szebeniek az első félidőben vezetéshöz jutottak, fordulás után azonban kénytelenek kezükből a mérkőzést.

(BUKAREST.) Unirea Tricolor—Luceafărul 2:0 (1:0). — Macabi—Mociornita 3:1 (2:0).

(ARANYOSGYÉRES.) Sodronyipar—Victoria (Nagykároly) 3:0 (2:0). 500 néző, bíró: Ciurel dr. A „sodronyosok” kitűnő játékkal győztek Chis 2 és Szaniszló góljaival.

(CONSTANTA.) AS Constanta—Prahova 4:2 (3:2).

(BRAILA.) Franco Română—Turda 2:2 (1:1).

Electrica—Mures 8:0 (4:0). Temesváron folyt le a két ifjúsági csapat mérkőzése az országos bajnokságért.

Ma döntenek a román labdarugó bajnokság jövőévi beosztásáról. Bukarestből jelentik: A román labdarugószövetség ma este ülést tart, amelyen döntenek a NB jövőévi beosztásáról. Valószínű, hogy a szövetség a bajnokságban szereplő csapatok létszámának felemelése mellett foglal állást.

Hat évvel öregebb a román válogatott, mint az olasz együttes. A Bukarestben szerepelt olasz válogatott játékosok életkora összesen 284 év. A román csapaté 290 év volt. Így tehát a román játékosgárda 6 évvel öregebb, mint az olasz. A legidősebb olasz játékos Meazza: 29 éves, a legfiatalabb: Locatelli és Rava: mindketten 23 évesek. Románia csapatában a legidősebb Dobay: 29 éves, a legfiatalabb itt is 23 éves: Orza.

Kitűnően szerepelnek a magyar játékosok a francia teniszbajnokságokon. Párisból jelentik: A most folyó francia bajnoki teniszversenyeken a magyar játékosok kitűnően szerepelnek. Az előmérkőzések során Szigeti a férfi egyesben 6:8, 6:1, 6:3, 6:2 arányban verte az amerikai Riggett. Somogyi Klári a női egyesben 6:3, 6:3 arányban győzedelmeskedett a jugoszláv színekben versenyző Kovács felett.

Románia is részt vesz a főiskolás világ-bajnokságokon, amelyet tudvalegyőleg Bécsben rendeznek meg ez év augusztusában.

Megalakult újra a CSC labdarugószakosztálya Csikszeredán. Sportbarátok kezdeményezésére a CSC sportegylet elhatározta, hogy újra létrehozza a labdarugószakosztályt, amelyet már évek óta beszűntettek, mivel a főszűrt akkor a jég-hokira helyezték. Még csak a városi sportpályát kellene egészen befejezni, hogy a városnak rendes sporttelepe legyen. A CSC gyűjtőlistát fektetett le a Vákár könyvnyomdában és kéri a sportbarátokat, adományok adására, hogy a sportpálya építését befejezhessék. Már ideje is, hogy nyáron is legyenek Csikszeredában sportmérkőzések, ne csak télen, hisz itt amugyis olyan kevés szórakozásban van része a sportpártoló közönségnek.

KMSC—Congri 3:1 (1:0). I. osztályu bajnoki mérkőzés, amelyet a kolozsvári munkások lelkes játékkal nyertek meg Dézsi 2 és Gergely góljaival. A szamosújváriak részéről Moldovan volt eredményes.

Seke - sport

(KOLOZSVÁR.) A kerületi szövetség vezetősége felkéri az összes egyesületeit, hogy teljes számmal vegyenek részt a június 16-iki közgyűlésen, melyet este fél 8 órakor tartanak meg.

A közgyűlésen csak azon egyesületek képviselői vehetnek részt, amelyek június 15-ig kifizetik hátralekös tagsági díjaikat (ez évre is), ellenesetben működési jogukat automatikusan elvesztik. Vezetőség.

A MINERUL új tisztikara a következő: Elnök: Szántó András, alelnök Cristea Augustin, titkár Zoltán Attila, pénztáros Fábán István, csapatkapitány Groza Stefan, ellenőrök Tecar Vasile és Pop Florea.

AZ UAC ÚJ VEZETŐSÉGE: Elnök: Pogăceanu C., alelnök dr. Pop Iuliu, titkár Varighel Tibor, pénztáros, Istrate Ioan, csapatkapitány Lénárd Miklós, ellenőrök Bartók Lajos, Popse Simion és Lazar Tiberiu.

A SOLIDARITATEA ÚJ VEZETŐSÉGE: Tiszteletbeli elnök Kilin Miklós, Csiki Sámuel, elnök Chiorean Pavel, alelnök Crisan Ioan és Szász Ádám, titkár Miskolci M., csapatkapitány Gergely Jakab, Pénztáros Hadnagy József, ellenőrök Boros János és Daróczi István.

Szűrtika

() Társas kirándulás. Az Asociația Funcționarilor Publici nyugdíjgyesület társas kirándulást rendez. Indulás Kolozsvárról július 23-án reggel 5 órakor a Baron L. Pop-uca 3. szám alól. Első állomás Marosvásárhely. Onnan tovább Szováta, majd Gyergyószentmiklósról a Bekény patak völgyén át a Pongrácz tetőre s leereszkedés a Gyilkostóhoz. Innen tovább Brassóba a következő utiránnyal: Csikszentdomokos, Băiánbánya, Csikszereda, Tusnád fürdő, Szent Anna tó, Torjai üdülőtelep, Kénbarlang, Băi-ványosvár, Sepsiszentgyörgy, Brassó. Brassóból kirándulás a környékre: Nagykőhavas, Predeal, Szinaja, Busteni, Bucecs, Rozsnyó és a híres rozsnyói váromok. Brassóból Fogarason keresztül Alsóaspásra, hol a társaság kettéválik: a turistacsoportbeliek megmásszák a Negoit (Bulea tó) az üdülő csoport pedig Szebenbe megy, ahonnan kirándul a Hoherinné-re és Vizaknára. Hazaindulás együttesen Szebenből Nagynyeden keresztül és megérkezés augusztus 6-án este 10 órakor. Jelentkezni lehet levélben (Cluj, Str. Oăsanu No 95.), vagy személyesen a nyugdíjgyesület helyiségében ifj. Holló Sándornál (Cluj, Calea Marechal Foch No 34.) minden este 6—fél 8-ig.

Rádió

KEDD, június 13.

Bucuresti. 7: Reggeli torna. 12: Lemezek. 13: Hírek, időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sport hírek, vízállásjelentés. 13,35: Lemezek. 14: Hírek. 14,30: Lemezek. 15,10: Időszertű anyag. 19: Felolvasás. — 19,17: Lemezek. 19,55: Felolvasás. 20,10: Dimitrescu zenekara. 21: Szimfónikus hangverseny. 22: Hírek. 22,15: Grouza Sándor daleste. 22,40: Muntean Péter román dalokat énekel. 23: Hírek. 23,15: Vtn déglő zene.

Budapest I. 7,45: Torna, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11,20: Felolvasások. — 13,10: Szalonzene. 13,40: Hírek. 14,30: Cigányzene. 15,30: Hírek. 17,10: Előadás. — 17,45: Hírek. 18,10: Zenekar. 18,45: Előadás. 19,20: Előadás. 19,50: Orgonaverseny. 20,15: Hírek. 20,30: Operaház előadása. — 22,10: Hírek. 22,25: Cigányzene. 22,40: Hírek. 24: Táncalemezek. 1,05: Hírek.

— Az amerikai haderők volt főparancsnoka Franciaországban. Párisból jelentik: Persling tábornok, aki az amerikai haderők főparancsnoka volt a világháború elején, Európába jött és a szokott módon ebben az évben is végigjárta a volt harctereket.

— Zsidó menekültek a lengyel határon. Varsóból jelenti a Havas iroda: Kétezer zsidó menekült, akiket Németországból kiutasítottak, a szilészi lengyel határra érkezett. Ott azonban vizum hiányában nem akarják őket beereszteni és ezért a legszörnyűbb helyzetbe kerültek.

Tisztújító közgyűlést tart a Romániai Népkisebbségi Újságíró Egyesületének kolozsvári csoportja

A Romániai Népkisebbségi Újságírók Egyesületének kolozsvári csoportja 1939 június 25-én, vasárnap délelőtt fél 10 órakor, Kolozsváron, a Iorga-uca 1. szám alatt a Club-kávéház külön termében tartja meg tisztújító közgyűlést, amelyre a csoport tagjait azzal a kiegészítéssel van szerencsénk meghívni, hogy amennyiben az első összehívásra a tagok nem jelennek meg az alapszabályokban előírt számban, úgy a közgyűlést a fenti napon és helyen délelőtt fél 11 órakor a megjelentek számára való tekintet nélkül is megtartjuk. Táragsorozat: 1. Elnöki beszámoló. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Csatlakozás a romániai írók, újságírók, színészek és képzőművészek országos szövetségéhez. 5. Elnök, alelnökök, munkabizottsági elnök, tisztviselők, elnöki tanácsstagok választása. 6. hadfelszerelési alaphoz való hozzájárulás kérdése. 7. Tagok helyzetének felülvizsgálása. 8. Indítványok, amelyek a közgyűlést megelőző nappal alól írott titkárhoz írásban nyújtandók be. Tekintettel a tárgysorozat fontosságára, kérjük a csoport tagjainak pontos megjelenését. Kartársi tisztelettel: Sárkány Gábor sk., az egyesület országos elnöke, karádi Nagy Lajos sk., a csoport titkára.

Constantin Sterea 28 éves legény személyében ellopták a prázsmár kettős rablógyilkosság tettesét

(BRASOV-BRASSÓ.) Olvasóink élénken emlékezhetnek arra a borzalmas gyilkosságra, amely a folyó évi április hónapban Prázsmár községben történt és amelynek halálos áldozatai Schmidt Anna száz asszony és Róza nevű leánya voltak. A rendőrség széles körben indította meg a nyomozást a tetes vagy a tettesek kézrekerítése érdekében, de hosszú ideig eredménytelenül. A vizsgálat csak annyit tudott megállapítani, hogy a két szerencsétlen nőt éjnek idején fejszecsapásokkal gyilkolták meg és a lakást teljesen kifosztották. Az egyetlen nyom és bűnjel, amelyen a nyomozás megindult, az a véres fejsze volt, amelyet a gyilkos, vagy gyilkosok az áldozatok oszlásának indult holtteste mellett hagyott hátra. Már-már úgy látszott, hogy a nyomozás holt pontra jut, amikor néhány nappal ezelőtt a rendőrség fiatal parasztleányra lett figyelmes, aki feltűnő módon költökezett és állandóan mulatott. A rendőrség igazolásra szolgáltatta fel, majd őrizetbe vette a falusi legényt, akiről megállapítást nyert, hogy Constantin Stereának hívják, 28 éves Prázsmár községben lakó gazdálkodó.

Stereát tüzetes vallatás alá fogták és a keresztkérdések sulya alatt be is vallotta, hogy április 12-ére virradó éjjel az egyik korcsmában nagyobb mennyiségű bort fogyasztott el, majd behatolt az áldozatok házába, ahol a helyszíni viszonyokkal ismerős volt, fejszével felfeszítette az ajtót és az éles szerszámmal pillanatok alatt végzett áldozataival. Schmidt Anna Róza nevű leánya védekezett és szembeszállt a gyilkossal, aki azonban jól irányzott ütéseket és leterítette, majd koponyáját szilánkokká törte a hatalmas fejszével.

A borzalmas tett elkövetése után Sterea magához vette az áldozatok összes értéktárgyait és készpénzét, amelyet János nevű bátyjának épülőfélben levő telkén elásott, majd észrevétlenül lakásába lopódzott és nyugodtan lefeküdt aludni. A rendőrség emberei kiszálltak a gyilkos által megjelölt helyre, ahol a földbe elásva meg is találták az elrabolt pénzből 188 ezer lejt. Beismerő vallomása alapján az elvetemült vilákos letartóztatták és néhány nap múlva megtörténik a borzalmas rémtett büntügyi szemléje is.

ÁLLAMI SORSJÁTEK

Az akadémikus király

(BUCURESTI.) II. Károly király Öfelsége, mint megirtuk — nagyszabású beszédet mondott a Román Akadémián azon a diszülésén, amelyet néhai I. Károly király születésének századik évfordulóján tartottak meg, mikor is a román kultúrának ez a nemes intézménye leróta a kegyelet adóját. Ezen az alkalomból II. Károly király Öfelsége csak egy beszédet mondott, de ez a beszéd sokkal nagyobb jelentőségű és értékebb volt, mint a szokásos tudományok közlése és az egész beszédet a dolgozó, alkotó és az erkölcsi értékkel rendelkező ember fegyelmezettsége hatotta át.

I. Károly király személyét és tevékenységét gazdag és változatos színekkel lehet jellemezni és gazdag bizonyító anyagot lehet összegyűjteni, felbecsülhetetlen értékű uralkodói tevékenységének igazolására. Az Akadémia könyvtudósai a maguk részéről ismertették minden egyes dícsősséges fejezetét a modern Románia megalakítója uralkodói tevékenységének. Befejezésül II. Károly király Öfelsége beszélt. Történelmi visszpillantást vezetett nagy elődjére és ismertette azokat a nagy erkölcsi értékeket, amelyekkel I. Károly király uralkodását jellegzetesé tette, azokat az állambölcséleti eszméket, amelyek nagy elődjét az országvezetésben irányították.

— Az a nagy szeretet és mély tisztelet, amely a Román Akadémia részéről I. Károly király személye és tevékenysége iránt kifejezésre jutott, — mondotta a jelenlegi uralkodó — sokkal mélyebb meggyőződésből: a nyelvből, a nyelv értékes isteni ajándék, a legértékesebb, amellyel valamely nem-

zet rendelkezhetik, a nyelv szent örökség, amelyet vallásos fontossággal kell megőrizni, ápolni, mert a leghatékonyabb erősítő eszköze az élet folyamosságának, a nemzet egységének és valamely nép életlehetőségének és élni akarásának. Az a tiszta forrás, amelyből mindnyájunknak meríteniünk kell, a népköltészet és a régi templomi könyvek. Ezek azok az ősforrások, amelyekből a román nyelv fakadt és a latin iskolán keresztül tovább fejlődött.

II. Károly király Öfelségének szavai mélyes és nagy hatást keltettek az Akadémia diszülésén megjelenteknek. A nagyszabású beszéd stílusa, mondatfüzése, külső formája, a román történelem gazdag fejezeteinek pontos ismerete igazolták azt, hogy II. Károly király Öfelsége mint hivatott akadémikus, mint akadémikus király beszélt ezen az évfordulón. És a jövő nemzedék mély elismeréssel fogja olvasni majd ezt a történelmi jelentőségű beszédet, amely olyan király részéről hangzott el, aki egyben hivatott tudós is.

— Genfben ülésezik a nemzetközi munkaértekezlet. Genfből jelentik: A nemzetközi munkaértekezlet tegnap kezdte meg 25-ik ülését.

— Banditaharcok a mandzsu határon. Tokióból jelenti a Domei ügynökség. A mandzsu határon a mandzsu csapatok és egy 300 főből álló bandita csoport között heves tüzharcok folytak. A mandzsu katonák közül 12 ember, közülük 2 tiszt elesett, 30 pedig megsebesült. A banditák veszteségei igen nagyok.

Megdöbbenő gyilkosság Bucarestben

(BUCURESTI.) Tegnap egy Mitru Chirla nevű 19 éves fiatalember megjelent Mária Popa 27 éves asszony lakásán. Az asszony 8 nap előtt kötött házasságot Aurel Papával. A fiatalember, aki a házasságkötés előtt szerelmi kapcsolatokat tartott fenn a fiatal asszonnyal, kijelentette Popa Máriának, hogy hiába próbált róla lemondani, ez a szándéka nem sikerült és éppen ezért az asszonytól azt követelte, hogy váljon el a férjétől és legyen az ő felesége, a szerelmi kapcsolatokat pedig vegye fel újból vele. Mivel az asszony elutasító választ adott, a fiatalember erre kést rántott elő és leszúrta Popa Mária, aki a halálos szúrás következtében néhány pillanat alatt kiszenvedett. A gyilkost a bukaresti hatóságok letartóztatták.

— Bombát dobott a szomszédja házára. MacMurray József eaglehwki (Ausztália) bányász gelignitbombát dobott szomszédja házára, melynek egy részét a bomba rombadöntötte. A ház lakói csodával határos véletlennel kőszönhették megmenekülésüket. A büntetőbíró előtt MacMurray a következő előadással védekezett: „Késő este fáradtan, éhesen érkeztem haza. Otthon üres konyhát, hideg tüzhelyet találtam. Tudtam, hogy feleségem ismét a szomszédban csavarog pletykálni. A bombával figyelmeztetni akartam, jöjjön haza, főzze meg a vacsorát.” A bíróság elrendelte az erélyes férj elmeállapotának megvizsgálását.

Apróhirdetések

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, briliáns és gyémánt köveket megveszek. Takarékosági könyveszkere kiszolgálók. Rosner ékszerész Cluj, Cal. Regele Ferdinand 114. (T2273)

NE adja el arany- ezüst tárgyait, csakis Szilágyi ékszerésznek, Str. Reg. Maria 7, mivel a beváltás a bukaresti legmagasabb napi árfolyam szerint folyósíttatik. (T2276)

Ernyők

legjobb minőségben, javítások legpontosabban **ERNYŐÜZEMENBEN**, Cal. Reg. Ferdinand 3. **UDVARBAN**. (8874)

ÓCSKARUHÁKAT jó árban eladhat, olcsón vásárolhat Gróznál, Str. Memorandului 4. Kapualatt. (8606)

1000 DRB. nyári férfi és gyermek ingeket nagyon olcsó árban detailban árusítunk Weitzner, Str. Matei. (8548)

BOXER fajtiszta kutyakölykök hathetesekek eladók. Str. Cantemir 6. (8610)

SÜRGŐSEN eladó egy házhely villanegyedben 65 ezer lejért. Str. Amos Fráncu 9. (8644)

EGY jókarban lévő biliárdasztal felszereléssel jutányos árban eladó. Megtekinthető, Str. Väii 7. (Munkás Otthon.) (8642)

GEPSZIJAT 8-10-12 cm. szélességekben jó állapotban megvételre keresek. Címeket és ajánlatot kiadókba kérek „Gépszij” jelíggel. (8700)

ÓCSKARUHÁKAT és télikabátokat ma gas árban veszek. Házhoz is megyek. Str. Memorandului 6. Grünfeld. (8601)

FOGORVOSI műszerek sürgősen eladók. Str. Rudeanu 10. (8711)

ELADÓ sürgősen elköltözés miatt consoltűköt, ebédlikredenc, 6 fiókás kasztent, 1 konyhakredenc, egy konyha stélázi P. M. Viteazul 23. kerti lakásban. (8715)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat veszek, dus választékban olcsón eladók. Grünfeld, Str. Reg. Maria 6. (8719)

GYERMEKKOCSIK, sportkocsik nagy választékban olcsó gyári árban állandóan kaphatók, javítást vállalunk. Str. Fabrica de Zahăr 47. (8734)

FÜRDŐRUHÁKAT és nadrágokat minden elfogadható árban árusítunk. Weidner, Str. Matei. (8810)

ELADÓ központban 12 szobás ház, évi jövedelme 80.000. Ára 340.000 készpénz és 220.000 adósság. Érdeklődni: Dr. Polcz ügyvédnél, Str. Regina Maria 27. (8763)

PIANINO bérbeadó. Calea Marechal Foch 17. (8730)

EGY gyermek sportkocsi eladó. Calea Traian 51. (8760)

KÉT darab gyönyörű antik szekrény és halász és vadász felszerelések eladók. Str. Fierului 83. (2311)

ELADÓ Andrei Muresan ucca végétől külső ház, istálló, csűr, mind új 2000 méter lucernás kerttel. Ára 180.000. Esetleg elcsere-lendő. Érdeklődni: Dr. Polcz ügyvédnél, Cluj, Str. Regina Maria 27. (8764)

POSTABÉLYEGET, használt románait, külföldit, gyűjteményt veszek. Str. Francisc David 9. (8768)

ELADÓ teljesen új sülyesztő Singer varrógép, szalon patefon lemezekkel, új férfi trencskő kabát, női tavaszi kabát, 40-es női antilop cipő, női kosztüm, irodai köpeny, különféle üvegek, férfiingek, össze-csukható vaságy, villanylámpa, ernyők, képek. Str. Cicio Pop 118. (8864)

ELADÓ motorkerékpárok olcsók és jók. Garagul de Motocicleta Zilahy, Cal. Reg. Carol II. 59. (8778)

ÓCSKARUHÁKAT, télikabátokat veszek, igen nagy választékban eladók. Grünfeld, Str. Reg. Maria 14. (8873)

SZWÁR hajós gép jó karban lévő eladó. Megtekinthető d. u. 4-6-ig. Caii Ferate 7. (8900)

ELADÓ sürgősen olcsón egy festett kombinált szekrény, ugyanott egy ház is Str. Dorului 17. (Kerekdomb.) (8783)

1.050.000 lejért szorosan belvárosban 5 szobás komfortos két elő- és fürdőszobás ház eladó. Rendelőnek, irodának páratlan. Universal, Str. Regina Maria 20. (2314)

80 hold kolozsvári kaszáló termése eladó. Str. Pietroasă 14-a. (8902)

DIOFAGYÖKÉR háló és egy kombinált szoba eladó. Cim a kiadóban. (8807)

JÓKARBAN lévő M. A. traktoros cséplő garnitúra eladó. Cim özv. Weingerné, Mociu, jud. Cluj. (V8831)

IRÓGÉP, Mercedes gyártmányu, román-magyar klaviatúrával olcsón eladó. Cim a kiadóban. (8868)

UJ Columbia patefon eladó 24 lemezzel. Str. Calugăritelor 6-a, szuterin. (8816)

JÉGSZEKRÉNYEKET gyári árban készítőnél, Grünwald, Cluj, Cal. Decebal 23. Telefon: 1741. (8862)

IRÓASZTAL, ebédlikredenc, konyhaberendezés, tükör, szentkép, mészároslapító, főgőg petróleumlámpa, üvegek, padlásolom eladó. Str. Dorobanților 36. (8859)

MEGVÉTELRE keresek szép nyílt helyen fásított parkot urilakkal, birtokkal együtt, vagy améltul. Címeket „Uribirtok” jelíggel kiadókba. (V8860)

Szép nyári szandálokat és női és gyermekcipőket a legolcsóbban csak a

„POPULAR”-ban

vásárolhat. Calea Regele Ferd. No. 10. Az udvarban.

DIOHÁLÓ kombináltak, félháló és lakk csiszolt konyhaberendezés süngősen eladók. Cal. Reg. Carol 36. asztalos. (8855)

ELADÓ új furnír prés (bak). Ugyanott gyermeksportkocsi megtekinthető d. u. 5 óráig. C. M. Foch 133. (8856)

FŐZŐKEMENCE eladó jó karban. Ugyanott fürdőkád is. Str. Ep. N. Ivan 45. (8857)

VESEK 1800—hosszabb csucstávolságú vasesztergapadot és nagy lemezollót. Nagy László, Cal. Traian 39. (8870)

GYALUPAD eladó. Dogarilor 3. Betonhid mellett. (8875)

ALKALMI vétel. A. Muresan környékén, legszebb helyen 6000 nm telek házzal és mellékhelyiségekkel eladó, ára: 280 ezer lej. Kamilli, Str. Brătianu 33. (8879)

ELADÓ üzemképes endlízó varrógép (2 szállal dolgozik). Egy nikkell kirakatállvány üveggel együtt. Megkeresések: Cal. Reg Ferdinand 12. Hartmann. (8880)

ELADÓ erős férfibicikli jó állapotban. Str. Fericei 14. (8882)

TOPOLYA hálószobák, konyhaberendezések, kombinált hálószoba rőkamier, szelönök, mindenféle butorok olcsón eladók. Bizományt, beraktározást vállalunk. Használt butort veszek. Str. Gen. Poetas 15. (8886)

TENISZRACKETT nőit, használtat vennék. Ajánlatokat: Frenkel sorsjegyiroda, Turda. (VT2328)

OLCSÓ házhely sürgősen eladó. Ep. N. Popea ut végén lévő Osvadă-uccában, 377 nm, Ért.: Pop Retegan-ucca 29. (8887)

FIGYELEM! A várostól elrendelt cinezett rozsdamentes kétfajta szemetes-láda a legolcsóbban Dánielnél kapható. Str. Vlahuta 2. Főorvosi hivattal szemben. Ugyanott zománcozott lakás számtáblák legolcsóbban beszerezhetők. (8888)

MODERN gyermekkocsi eladó. Str. Gh. Lazar 10-a. (8889)

ELADÓ gyönyörű központi ház. Érdeklődők „Emeletes” jelíggel a kiadóba. (8891)

Férfi-szövetek

Divat selymek, fehér szövetek és mosóárak érkeztek. Str. Măloasă 19. Sámuel. (8892)

ÁLLÁST KAPHAT

ÁLLÁST kaphat állandó munkára egy Cukrászsegéd, Gregus cofetar, Deva. (VT2301)

JÓALAKU nagykoru, minden irattal rendelkező leányokat táncosnőnek keresünk. Str. Filipescu 9. (Óvár.) (8889)

KERESEK kisebb háztartás teljes ellátására 30 év körüli intelligens független asszonyt egy férfi és 10 éves kisleánya mellé. „Vidékre” jelíggel a kiadóba. (V8706)

ÖNÁLLÓ varróleányokat és kézüleányokat felvesz Salon Original, Str. Dima I. I. 4. (8695)

KIFUTÓFIUT felvesz Kaiser kárpitos, Cluj, Str. Avram Iancu 18. (8703)

JÓLFŐZŐ mindenkes magas fizetéssel fiatal házaspárhoz kerestetik. Cim a kiadóban. (T2282)

PERFEKT angol tanár címét kérem a kiadóba „Intelligens” jelíggel. (8726)

JÓLFŐZŐ szakácsné férjével együtt lakást kaphat és külön díjazást fél napi elfoglaltsággal. Goldstein, Cal. Regele Ferdinand 116., földszint. (8732)

HÜLGYFODRÁSZ segédet, vagy segédnőt felveszek, mesterkönyvvél rendelkezők előnyben. Ugyanott gyakornokokat és felveszek. Címeket „Hülgyfodrász” jelíggel a kiadóba kérek. (8815)

EGY kovácssegéd felvétetik. Str. Dindos 5. (8872)

KÉZIMUNKÁS leányokat és egy kifutó leányt állandó munkára felveszek. Manner salon, Str. Miron Costin 35. (8863)

ÜGYES varróleányt és tanulóleányt keresek. Cim a kiadóban. (T2324)

GYERMEKRUHA varráshoz értő varró leányokat felvesz Katzné, Cal. Reg. Ferdinand 89. (T2325)

TANULÓK felvétetnek és egy kifutófiu az üzlet részére. Etna bóröndüzet, Reg. Ferdinand 2. (T2327)

ÉRTELMEK nőt keresek 1 és fél éves gyermek mellé, román, német nyelvtudással. Cal. Maților 17. (8693)

KISZOLGÁLÓLEÁNYT felvesz Imperial cukorkaüzlet. Cal. Reg. Ferdinand 61. (8899)

MEGBIZHATÓ, ügyes mindenkes szobaleányt keresek jun. 15-re. Str. A. Muresan 18. (8901)

MINDENES leány kerestetik jó bizonyított ványal. Cal. Reg. Carol 6. (8895)

EGY ügyes fiatal péksegédet azonnal felveszek. Cim a kiadóban. (8636)

BEJÁRÓNÓT keresek félnapra, Muresan, Str. Reg. Ferdinand 97. II. em. (8896)

EGY fiu cukrásztanulónak felvétetik. Str. Iorga 5. cukrászdába. (8898)

KÜLÖNFÉLÉK

MODERN komplett csokoládé-cukorkagyár megvételéhez vagy bérletéhez kereskedelmi vezető társat keres ezakember. Biztos megélhetés nem nagy tökével. Levelezés Frenkel sorsjegyiroda Turda. (V T 2296)

Ha jól és kellemesen akar szórakozni, időtöl, keresse fel a **SZAMOSFALVI FÜRDŐ VENDEGLŐJÉT**. Izletes hideg, meleg konyha, frissen csapolt Ursus sör, marosmentli zamatos fajborok. Cukrászüzemény fagyalt. Szolid árak, előzékeny kiszolgálás, jó zene áll a közönség rendelkezésére. Autóbusz oda-vissza csak 16 lej. (2297)

NYARALÓK figyelmébe. Rastolitan kitűnő havasi levegő és üdülőhely, Marconinál 130 lejért napi panzio. (VT2303)

LAKÁSFÉREGTELENÍTÉS garanciával „Polynea” laboratórium, Str. Consiliul Național 3. (Főpostánál.) Telefon: 34-75. (8733)

TANITVÁNYKIKÉPZÉS. Kosmetika „Boté” Hamburg M. Cal. Regele Ferdinand 34., II. Telefon 20-11. (8738)

FIGYELEM. Mindenféle fűzőt készítek garancia mellett. Bergerné, Piața Carolina 1., emelet, ajtó 11. (8740)

ÓRA- és ékszerjavításokat garancia mellett vállallok, a szakmához vágó dolgokat veszek. Berger Izsák, Str. Regina Maria 48. (8739)

SZÁZEZER lej készpénz bankgaranciával megfelelő bizalmi, raktárnoki, pénztárnoki állást keresek, esetleg képviselőt Clujon. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelíggel a kiadóba kérek. (8747)

NÉMET órát adok kezdőknek és haladókknak. Str. Nic. Iorga 12. II. 15. (8752)

200.000 lej magánkölcst keresünk erős belvárosi ingatlanra, első bekebelezésre. Universal, Str. Reg. Maria 20. (T2316)

KERESEK társat 100 ezer lejjel, biztos üzlet. Címeket a kiadóba. (8861)

AJÁNLATOKAT kértünk cca 20 vagon 1. oszt. 2 éves vágású bükkhasáb fa szállítására (házhoz). Ajánlatok f. hó 15-ig lezárt borítékon a Hitelbank P. Unirii 7. címére küldendő. (T2326)

RÉGI butorát ne adja el, mert teljesen modernre alakítom, vagy becserélem, valamint új munkát készítek. P. Unirii 10. Asztalos. (8884)

TISZTÁNKÉZELT orth. kóser házikoszt kapható. Ebédlikberendezés eladó. Cal. Regele Ferdinand 89. ajtó 16. (8885)

NŐI szabó keres iparral rendelkező franciá varrónőt. Cim a kiadóban. (8881)

KIADÓ LAKÁS

KÜLÖNBEJÁRATU csinosan butorozott szoba július elsejére kiadó. Megtekinthető 1-3 kőzött. Str. Wilson 1., földszint. (8587)

KIADÓ július 1-ére 2 szoba, konyha, kamara vasut közelében, egészséges új házban, napsütéses virágos udvarral. Str. Cer nauti 12. Cluj. (V T 2295)

KIADÓ szoba, konyha, speisz állomáshoz közel. Str. Moldovei 15. (8491)

KIADÓ június 15-től Str. Anastasiu 1. (Kerekdomb mellett) egy szép szoba, nyári konyha és disznó. (8648)

CSINOSAN butorzott különbejáratu szoba július 1-ére kiadó. Str. Elisabeta 8. sz., földszint. (8867)

KIADÓ egy garzon lakás és egy nagy üres szoba lépcsőházi bejárattal. Str. Iorga 5. sz. Dr. Veress. (8770)

KIADÓ üzlethelyiség Str. Iorga 5. Dr. Veress. (8769)

KIADÓ 1 szoba, konyha, nagyok. Cal. Moților 83. (8751)

KIADÓ kisebb üzlethelyiség forgalmas helyen. Str. Mața 5. Portásnál. (8755)

KIADÓ belvárosban forgalmas helyen nagy, világos, száraz pinchehelyiség. Nagyobb raktárnak kiválóan alkalmas. Str. Mața 5., portásnál. (8756)

EGY szép nagy parkettes türes szoba, külön előszobával kiadó. Str. Romei 12. (8682)

LAKÁS kiadó, esetleg házimunkák elvégzése ellenében. Str. Donat 58. (8707)

KIADÓ butorozott szoba július 1-ére. Str. Elisabeta 13., I. emelet. (2310)

4 szoba, konyha, előszoba, fürdőszoba kiadó külön telken 2800 lejért. Ért.: Str. Filipescu 6. (8789)

KIADÓ ujjonnam festett szoba, konyha, speisz, pince. Str. Subdeal 12. (8837)

KIADÓK június 1-re földszinten gyermektelen családnak alkalmas butorozatlan komplett komfortos garzonier. Továbbá azonnalra egy nagy butorozatlan félszuterin szoba villannyal, vagy olcsóbban anélkül. Bármikor megtekinthetők. Str. Saguna 20. (8841)

KIADÓ szoba, konyha, csukott veranda pince éleskamra és egyéb mellék helyiségekkel június 15. autóbuszmegállónál. Str. Oăsanu 88. (8827)

KIADÓ trafik egész berendezéssel. Cim a kiadóban. (8866)

FIATALEMBER szállást kaphat. Ugyanott használt deszka eladó. Str. Miron Costin 29-a. (8865)

KÉT szoba, hallos, központifűtéses lakás központban július, vagy augusztusra átadó. Cim a kiadóban. (8876)

UCCAI butorozott szoba, összkomfortos hallal, 1 vagy 2 személynek kiadó. Str. Sincal 8. I. em. jobbra. (8877)

KIADÓ azonnalra nagyon elegánsan berendezett kétszemélyes háló és uriszoba központi fűtéssel, fürdőszoba használatl külön mosdófülke és külön WC. Ért.: „Generala”, Str. Iorga 3. (8845)

KIADÓ 15-ére különbejáratu kicsi szoba butorozva 700 lejért 1 személynek és egy nagyobb szoba butorozva 1-ére, 3 személynek is megfelel. P. M. Viteazul 20. (8878)

KIADÓ szoba, konyha, stb. Gruianban. Érd.: Str. Fericei 14. (8883)

HÁROM szobás, komfortos lakás augusztus 1-re kiadó. Cal. Moților 54. (T2278)

SZÉP, nagy türes szoba nem főző házaspárnak olcsón kiadó. C. M. Foch. 58. (8897)

LAKÁST KERES

KÉT vagy 3 szobás összkomfortos lakást keresek augusztus elsejére. Telefon: 3208. (8626)

BUTOROZOTT szobát fürdőszoba használatl szeptember 15-re keres egyetemi hallgató. Memorandului ucca 14. Szabó Dénes. (8664)

PIATA Unirii közelében 1 szoba, konyha, speiszt keresek. Címeket: P. Unirii 20. ujságárus. (8699)

Mozi

CAPITOL MOZGÓ: A balga szűz. Henry Bataille remekműve. Fősz.: Annie Ducaux és Victor Francen. Műsor előtt Paramount világhíradó.

URANIA MOZGÓ: I. Névtelen emberek. Kalandorfilm. Fősz.: Fred MacMurray és Madge Evans. II. Mexikói bosszu. Szenzációs cow-boy film. Fősz.: Betty Amman. Műsoron kívül hangos Paramount híradó. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor.

EDISON MOZGÓ: I. A rejtelmes végrendelet. Bill Cody, a cow-boy király egyetlen Wild-West filmje. II. Hiszékenységgel visszaélt. Danielle Darrieux és Charles Vanel mester drámája. III. Új híradó. Helyárak: 12 plusz 5 és 19 plusz 6. Jön: Kékszakál nyolcadik felesége.

SELECT MOZGÓ: Bosfor. A három titkai. Monumentális, káprázatos nagyvilág-film. Rendezte: G. W. Pabst. Fősz.: Viviane Romance.

THALIA MOZGÓ: Ma két szenzációs premier egy helyért. I. Peter Lorre (Mr. Motto) a kínai mesterdetektív legújabb szenzációja: Siva, Isten bosszuja. Exotikum. A rejtelmes India. II. Harry Piel legsikerültebb filmje a nagyközönség általános kérésére prolongálva. A 320-as fegyenc. Előtte 2 híradó. Metro és Fox. Előadások: Mr. Motto: 3, 6, 9.30. Harry Piel: 4.30, 7.30 és 10.30.

ROYAL MOZGÓ: Holnaptól a világ legjobb vígjátéka. Stan és Bran, a nevetés királyainak legjobban sikerült filmje: Fra Diavolo. (Az ördög cimborái.) Auber világhírű vigerájája után. Partnerük Denis King. 2 órai falregető nevetés.

RIO MOZGÓ: Június 12-18-ig 3, 6 és 9 Két sláger egy helyért. I. Nagy Péter cár. Fősz.: N. Simonov, N. Cercasov és A. Tarasova. Tolstoi regénye nyomán. II. Heidi. Fősz.: Shirley Temple. III. Híradó. Tartalmi leírás a kasszá-nál kapható.

Hirek

NAPTÁR. 1939. Junius 13, Kedd. Róm.
kat.: Pádai sz. Antal. Prot.: Tóbiás.
Ort.: S-ta M-rá Aculina. Izr.: 26
Sziván.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTET!

ÖRVENDETES KILÁTÁS

A kis Palkó azt mondja papájának:
— Papa, papa, ha holnap jön a szá-
bó a számlával, ne fizess neki!

— Miért?
— Mert az előbb itt volt és azt mon-
dotta, ha holnap se kap pénzt, akkor
itt nagy cirkusz lesz...

— Ügyeletes gyógyszerárak. Folyó
hó 10-én, szombaton reggeltől folyó hó
17-én, szombaton reggelig a következő
gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szol-
gálatot: Lukács, Memorandului-ucca,
dr. Olariu, Regina Maria-ucca, Miner-
va, Regele Ferdinand-ut és dr. Rusu
gyógyszerára, Cipariu-ucca.

— Időjárásjelentés. A bucarestii idő-
járásutató intézet jelentése: Borult
égboltozat, hőmérséklet-lehülés, helyi
esők, később kisebb felmelegedés.

— JÓ ÉS OLCÓS BÖRT ÉS TAL-
PAT Kozák börtületben kaphat. Cluj,
Piata Mihai Viteazul 15.

— HIVJON ÉS MI JÖVÜNK bárho-
vá és bármikor, interieur összejövétel,
vagy esküvői felvételeket készíteni.
Müterm és különleges felszerelés nem
kell, mert modern és tökéletes felve-
vőink feleslegessé teszik ezeket. Kifo-
gástalan művészi felvételek jutányos
árak mellett.

forofilm
CLUJ, STR. REG. MARIA 6. TEL. 33-46

— Meggyújtotta 2 éves leánytestvér-
kéjének agyát a gyufával játszadozó 4
éves fiu. Szatmárról jelentik: Megren-
dítő szerencsétlenség történt a Nagyba-
nyához közel levő Alsófernezei község
ben. Socotighi János gazdálkodó felesé-
gével együtt kimentek a mezőre, a me-
zőgazdasági munkák elvégzésére és fel-
ügyelet nélkül hagyták a házat és ab-
ban 2 éves leány és 4 éves fiugyerme-
küket. A leányka az ágyban elaludt. A
4 éves fiucska játszani kezdett a gyu-
fával és meggyújtotta annak az ágynak
a szalmazsákját, amelyen testvérekéje
aludt. A lángok hamarosan tova terjed-
tek és a szerencsétlen leánygyermek
valóságosan szénre égett. Látva a vesze-
delmet a 4 éves fiu, a szomszéd szobá-
ba menekült és kinyitva az ablakot, se-
gítségért kiáltott. A szomszédok fi-
gyelmesek lettek a fiu jajveszékére
és a gyorsan tovaterjedő lángok közül
nagy nehézségekkel kimentették a
szerencsétlen gyermeket, aki szintén
súlyos égési sebeket szenvedett. A gon-
datlan szülő ellen a hatóságok mein-
ditották az eljárást.

MINDENKI
CSAK

MELINDA
GYÜMÖLCSSZÖRPÖT
ISZIK

— Elfogták a templom perselyének
fosztogatóit. Lugosról jelentik: Eddig
még ismeretlen tettesek behatoltak
Nadrág község katolikus templomá-
ban az ablakon keresztül és felfeszítet-
ték a két perselyt, amelyből 170 lejt
lopjattak el. A bevezetett nyomozás so-
rán a rendőrség letartóztatta Ciutura
Ferdinand, Goldschmidt János és Ghita
Gheorghe Nadrág községbe való lako-
sokat, súlyos gyanúkok alapján. Ciu-
tura beismerte a templomi perselyek
kifosztását, a másik két gyanúsított
azonban konokul tagadja, hogy bármi
kéze is volna a templomfosztogatás-
hoz.

Társasutazás hajón a Duna-deltára

junius 22—25-ig korlátozott számú
jelentkezés junius 13-ig

HERMES

utazási iroda, Cluj, Reg. Ferdinand 18. Telefon: 36-21. RÉSZVÉTELI
DIJ 1680 lej, külön prospektus.

Az ember, aki minden este lefejezte magát

Meghalt Benevol, a század leghíresebb bűvésze

(PÁRIS.) A napokban egy nizzai
klinikán 75 éves korában csendesen
elhunyt Benevol, a kilencszázas évek
leg híresebb bűvésze és varázslója. Va-
lódí nevének senki se tudja, magánéleté-
ben is művésznevének szerepelt. Csak
annyi bizonyos, hogy Olaszországban,
Piacenzában született, még mielőtt
Benevol néven híressé lett, francia
állampolgárságot szerzett és fáradsá-
gos munkával megtanult mexikói ki-
ejtéssel beszélni. Erre azért volt szük-
sége, mert maga tervezte mexikói
ruhákban lépett fel, széles, bojtos
szombrerót viselt és segédcselvényét
is vörösbe és aranyba öltöztette.

Kezdetben vásári komédiás volt, de
hamarosan hírnévre tett szert a világ
leg híresebb varietéiben, drága orfeu-
mokban, cirkuszokban, sőt később
színházakban lépett fel.

Ő volt az első bűvész, aki keztyü-
ben mutatta be a legelképezhetőbb
kártyamutatóványokat.

Ő találta ki azt a hatásos trükköt,
hogy egy mutatóvány közben „leleplez-
tette” magát, hogy azután még na-
gyobb hatással bizonyítsa be, hogy a
leleplezők tévedtek. Híres száma volt
az „Indiai börtön”, amelynek tartalma
folyton változott, a „Beszélő kalap”,
ennek a titkait máig sem tudják, az
ember-rejtő „Csodaláda”, de

legnagyobb sikerét mégis a „kö-
zépkei kivégzés”-sel érte el.

Ennél a háborúigazgatósággal egész
színházi apparátust mozgató meg. Az
elitelt rácsos börtönben várta kivég-
zési pillanatát. Azután vörös kámszá-
ban, kezében hatalmas bárdal jött a
hóhér. A halálra ítélt kétségbeesetten
védekezett, de fejét végül a fatönkre
hajította. A hóhér a magasra emelt
bárdal lesújtott, a „bűnös” feje ko-
sárba hullott és fejnélküli törzse má-
sra került.

— Dr. Utassy Sándor urnak. Hoz-
zánk juttatott levelezőlapjával kapcsola-
atosan felkérjük, hogy keresse fel
szerkesztőségünket, az említett orvosi
eset részletes megbeszélésére.

— Felvételi vizsgák a marosvásárhelyi
róm. kath. gimnáziumba és tanítóképzőbe.
A kettős intézet igazgatósága értesíti az
érdekelteket, hogy a gimnázium első
osztályába a felvételi vizsgák folyó évi ju-
nius 22-én délelőtt 8 órakor kezdődnek.
Díja 100 lej. Tárgy: román, magyar nyelv
és mennyiség, az elemi IV. és V. osztályá-
ban tanult ismeretek alapján. A tanítóké-
pző ötödik osztályába felvételi vizsgák ju-
nius 20-án délelőtt 8 órakor kezdődnek.
A vizsga részei: 1. Orvosi vizsgálat annak
megállapítására, hogy a jelölt alkalmas-e
a tanítói pályára. 2. Énekvizsga, különös
tekintettel zenetudására. 3. A rajz és ké-
zimunka képességeit az abszolváló bizonyít-
vány idevonatkozó jegyei alapján állapít-
ják meg. 4. Írásbeli vizsgát tesznek a ro-
mán, magyar nyelvből és mennyiségéből.
5. Szóbeli vizsgát tesznek: a hittanból, ro-
mán, magyar nyelvből, történelem és föld-
rajzból, valamint a mennyiségéből. Mind
két felvételi vizsgához szükséges okmá-
nyok: 1. Születési bizonyítvány; 2. kereszt-
levél; 3. állampolgársági bizonyítvány; 4.
utazási bizonyítvány; 5. iskolai bizonyít-
vány a negyedik elemi osztályból, melyet
az állami tanfelügyelőség láttamozott, a
tanítóképzők részére ehelyett a gimná-
zium negyedik osztályáról szóló abszolváló
bizonyítvány. Jómagaviseletű és jeles elő-
menetű tanulók a tanítóképzőben 7 (hét)
ingyenes helyre beadhatják kérvényüket.
Bentlakásra jelentkezni lehet levélben is
az internátus igazgatóságánál.

sodpercekig ott vonaglott a nagyér-
demű közönség tágra meredt szemel
előtt.

Benevol soha senkinek sem árulta
el ennek a mutatóválynak trükk-
jét, amely természetesen azzal vég-
ződött, hogy a „lefejezett” művész
teljes testi épségében köszöntö meg
a szűnni nem akaró tapsot.

Akkoriban azt beszélték, hogy tömeg-
hipnozissal dolgozik és ezt, de más
mutatóványait is indiai joghiktól tanulta,
ugyanis hosszú éveket töltött fia-
talabb korában keleten, fakirok, joghik
és varázslók között. Bizonyos, hogy
sok mutatóványát pályatársai eltanul-
ták tőle, de talán nem is magának a
mutatóványoknak volt olyan kivételes
varázsa, hanem a módnak, ahogy
minden árnyalatot kidolgozva vitte
számai a közönség elé. Nagyszerű
színész, szenilis rendező volt és lélek-
tani eszközökkel fokozta mindig a ha-
tást és ezzel sikereit. Ő maga azt tar-
totta legnagyobb sikerének, hogy a
marokkói szultán is meghívta udva-
rába, hogy műsorát bemutassa. Bene-
volnak olyan sikere volt, hogy
a szultán a Mágia mesterének
nevezte és magas rendjellel tűn-
tette ki.

Benevol a címet megtartotta és ha-
csak alkalmi volt reá, büszkén nya-
kába akasztotta a csillogó rendjelet.

A derék artista magánéletében soha
sem kereste a feltűnést, csendes, vissza-
vonult életet élt, jó ember volt, kellő
időben nyugalomba vonult és Észak-
Franciaországban vásárolt házacska-
jában töltötte szelid öregségének nap-
jait.

Most érte jött a nála is nagyobb
varázsló és eltűntette. Kartársai azzal
bucsuztatták, hogy nemcsak bűvész,
de művész volt.

— Chamberlain zártkörű előadása.
Londonból jelentik: A londoni City ve-
zetőkörök hetenként egyszer ebédre jön-
nek össze, a közel százhatéztendős Par-
lour-kulcsban. Ilyenkor az elnök, Lord
Wardington — különben a híres
Lloyd's Bank elnöke is — meghívására
valamely közéleti előkelőség vendége a
klubnak, aki az étkezés folyamán nyilatko-
zik a hét legaktuálisabb esemé-
nyéről, legyen az politikai, gazdasági,
vagy kulturális. A Parlour Club össze-
sen hatvan tagot számlál, de most leg-
utóbb Potter őrnagy a klub tisztelet-
beli titkárának meghívására, 59 tag je-
lent meg a heti ebédre. A nagy érdek-
lődés az alkalmi vendégnek szólt. Cham-
berlain miniszterelnök volt a klub ven-
dége. Mint hírlík, a Premier hosszú be-
szédben adott képet a jelenlegi világpo-
litikai helyzetről. Nyilatkozatai határo-
zottan optimista színezetűek voltak.
Anglia rohamtempóban fokozódó erejé-
ről is beszélt, megjegyezve, hogy még
mult szeptemberben az Egyesült király-
ság teljesen készületlen volt, addig
most francia szövetségeseivel együtt bá-
ran felveheti a harcot minden lehetsé-
ges ellenfelével.

— Elmebetegék futballmérkőzése.
Bilbaoból jelentik: Tegnapi egy szakor-
vosok által felülvizsgált elmebeteg-
ekből álló csapat futballmérkőzést ját-
szott egy építményükből álló futball-
csapattal. A mérkőzés 4:20 arányban az
elmebetegék győzelmevel végződött. A
mérkőzésnek tanulmányi megfigyelési
jellege volt, mert az orvosok arról akar-
tak meggyőződni, hogy az elmebeteg-
ek tudják-e akarataikat és képességeiket
bizonyos foglalkozási ágakban kellőké-
ppen érvényesíteni, vagy sem.

— Urnapi körmenet. A kolozsvári
katolikus egyház szokásos urnapi kör-
menetét csütörtökről vasárnapra átté-
ve, tegnap tartotta meg a hagyományos
szép keretek mellett. Az ünnepi isten-
tisztetést Veres Ernő h. plebános vé-
gezte megfelelő segédlettel, majd a me-
net, amelyben az összes helybeli katho-
likus intézmények, testületek, iskolák
és a hívők hatalmas tömege képviselve
volt, megkerülte a Szent Mihály tem-
pomot, utközben rövid szertartással meg-
megállva az egyes helyeken felállított
rögtönzött oltároknál. A menet közben
felváltva énekeltek az iskolák, testüle-
tek és a hívők, az Oltárszentséget pe-
dig Veress Ernő h. plebános vitte. A
körmenetben képviseltették magukat a
helyi hatóságok is.

— Ujabb bombamerényletek Pa-
lesztinában. Jeruzsálemből jelentik: A
központi postahivatalban történt bom-
bamerényletnek öt áldozata van, 4 zsi-
dó rendőr és egy angol katona. Ugyan-
csak Jeruzsálemből jelentik: hogy a vá-
ros belsejében is bomba robbant, amely
nem okozott nagyobb károkat és em-
beréletet sem követelt. Egy másik he-
lyen egy ismeretlen férfi megölt egy
zsidó temetkezési vállalkozót, majd el-
tűnt. A szombat és vasárnapi merény-
letek összes áldozatainak száma 13. A
merényleteket állítólag szélsőséges zsi-
dó szervezetek tagjai követték volna el.
Az áldozatok nagy része arab. A helyi
hatóságok megtiltották a központi pos-
tahivatalba való belépést. Találtak
ezenkívül egy fel nem robbant bom-
bát a posta közelében egy gépszínben
is.

— 6500 kilogram aranyat kapott 48
óra alatt a Francia Bank. Paul Rey-
naud pénzügyminiszter, mint Párisból
jelentik, legutóbb optimista beszámoló-
t tartott a rádióban. Mindenekelőtt meg-
elégedéssel nyugtázta a legutóbbi fegy-
verkezési kölcsön sikerét és kijelentet-
te, hogy 1928 óta nem volt ilyen sikere
egyetlen francia kölcsönnek sem. A
francia valuta szilárdsága és a francia
járadékok kedvező áralakulása folytán
az új kölcsön a legkevésbé sem nyomta
a piacot. A francia államkincstár most
fel tud készülni minden eshetőségre.
Rövidlejáratu tartozás. Franciaország-
nak most már egyáltalában nincsen
többé a külfölddel szemben. A jegy-
bank helyzete is egyre javul és csupán
az utolsó 48 órában a Francia Bank
hat és fél tonna aranyat kapott. A fran-
cia gazdasági élet szintén kedvezően
fejlődik. Reynaud pénzügyminiszter
végül felszólította a közönséget, őrizze
meg idegeit a mai nehéz időkben, mert
csak így lehet hozzásegíteni a világot
az általános válság leküzdéséhez.

— Biztonságba helyezik a londoni
rák-kórházak rádiumát. A londoni ha-
tóságoknak igen nagy gondot okoz négy
nagy rákgyógyító kórház rádiumkész-
letének biztonságba-helyezése esetle-
ges légítámadás esetén. Hogy a nagy-
közönség fogalmat alkotasson magá-
nak a kérdés fontosságáról, elégséges
megjegyeznünk, hogy a négy szóban-
forgó kórház a Royal Cancer, Szt. Ber-
talan Mount Vernon és Middlesex,
mindenike 1.6—3.8 gram rádiummal
rendelkezik, 12.000—30.000 font (egy
font most körülbelül 2 ezer lej) között
váltakozó értékben. A legkisebb meny-
nyiség 1 és fél gram, felszabadulása
esetleges bombázás folyamán közel 200
ezer ember halálát okozhatja. Egy szá-
zadmilligramnyi mennyiség belehelése
okvetlenül végzetes következménnyel jár.
Ezidőszent a brit rádiumkészletek 15
cm. vastagságú ólomfallal védett szé-
fekben vannak elhelyezve. Most a négy
londoni rádiumkórház 18 méter mély-
ségi, vasbetonvédett kavernákat épít e
székek elhelyezésére. Ugyanakkor az
összes magánkórházak és orvosok tu-
lajdonában levő rádiumról kötelező val-
lomás alapján lajstromot készített a
londoni városi tanács légvédelmi osz-
tálya Anglia területén lévő rádiumkincs
körülbelül 150 gramra — 1 és fél mil-
lió font értékben — becsléssel.

Vásárhelyi János püspök lélekemelő ünnepség keretében szentelte fel az új diakonissza-nővéreket

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A város reformátusságának ünnepi eseménye volt az új diakonissza-nővérek felszentelési ünnepélye. Vasárnap délelőtt a belvárosi templomban istentisztelet keretében folyt le az ünnepség. Zsufolt padosorok előtt Csernák Béla királyhágómelléki püspökhelyettes mondott magasröptű imát, majd Vásárhelyi János püspök emelkedett a szószékre és feleköt gondolatokban gazdag beszédében mutatott rá a diakonisszák nemesis hivatására és azokra a szempontokra, amelyeket az áldozatot szerepet végző nővérek munkájukban kifejtene. A püspök nagyhatású beszéde után történt meg az öt új diakonissza nővér: Trombitás Katalin, Szabó Rozália, Szabó R. Mária, Bertalan Lidia és Kilin Eszter eskütétele. Az ünnepi aktus után az ünnepség résztvevői a Diakonissza Otthonba vonultak, ahol a Kebli Tanács tartotta meg diszülését dr. Bene Ferenc főgondnok elnökletével. A diszülés végeztével a Kebli Tanács az üdvözléseket fogadta, amelyek során az egyházkerület nevében Vásárhelyi János püspök mondott meleg szívből fakadó üdvözlést.

Az ünnepség délután a belvárosi templomban folytatódott. Farkas Jenő esperes imádkozott, majd Csernák Béla püspökhelyettes hirdette az ígét. A diakonissza nővérek énekszámai után Borbáth Dániel, a diakonissza-nevelő kiváló igazgatója mondott magasszínvonalú záróbeszédet.

Két gázolási eset volt városunkban

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Két járműbaleset történt Kolozsváron tegnap délután. Kallósi Lajos, a közeli Választ közszéneli fiatalember kerékpáron haladva a Iuliu Maniu-uccában elütötte Bantru Mária Cuza Voda-tér 5. szám alatt lakó fiatal leányt, aki olyan szerencsétlenül zuhant a kövezetre, hogy jobbkezét két helyen eltörte és a fején, hátán és a balkezén súlyos sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenül járt leányt egy arra haladó gépkocsin beszállították a klinikára, míg a gázoló kerékpárát őrizetbe vették és megindult ellene az eljárás.

A második baleset pedig az egyetem könyvtára előtt történt, ahol a 83. Cluj jelzésű luxusgépkocsi összeütközött a 471. Cluj rendszámú autótaxival, amely Enyedi István tulajdona. Az összeütközés következtében mindkét jármű súlyosan megrongálódott, különösen az autótaxi, de emberéletben szerencsére nem esett kár. A karamból ügyében a központi rendőrség forgalmi ügyosztálya erélyes vizsgálatot folytat le.

— **Értesítés.** A Casa Muncii CFR. nyugdíjasainak figyelmét felhívjuk arra, hogy a nyugdíjkiadás megkezdődött e hó 12-ikével reggel 8 órai kezdettel. A kiadás a következő sorrendben történik: A sor 7 e hó 12-én 1—100-ig, 13-án pedig 201—300-ig, 14 e hó 13-án 1—100-ig, 14-én pedig 101—300-ig. Végül a sor 15 15-én 1-től végig. Cluj—Kolozsvár, 12. VI. 1939. Crisan s. k. elnök.

— **A KOLOZSVÁRI AUTÓTAXISOK ADOMÁNYA A NEMZETFELSZERELÉSI ALAPRA.** A 70 kolozsvári Autó-taxi tulajdonos hozzájárult a hadsereg felszereléséhez 20 ezer lejjel, amelyről a következő táviralattal értesítették a miniszterelnököt: Excelenciájának, Armand Calinescu miniszterelnök urnak, Bucuresti. A kolozsvári autótaxi tulajdonosok kötelezve érezték a maguk háláját levonni a hadsereg iránt és 20 ezer lejt adományoztak a Hadsereg fel szerelésére, kérjük Excelenciádat, fogadjja a mi szerény adományunkat, amely 4560—1939 szám alatt letétbe helyezettünk a Banca Națională Clujon. Cluj, 1939. június 9-én. Mély hódolattal Grigorescu Gheorghe, az Autó-Taxi Szindikátus elnöke.

Gyógyíthatatlan betegsége miatt marólugot ivott a fiatal kolozsvári leány

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Megdöbbentő öngyilkossági kísérlet játszódott le vasárnapra virradólag a sétaterén. Munteanu Margit Regele Carol II. 109. szám alatt lakó 28 éves leány vasárnapra virradólag kiment a sétaterre és öngyilkossági szándékkal nagyobb mennyiségű marólugot ivott. A szerencsétlen leány a következő pillanatban eszméletlenül terült el a pázsiton. A történetesen arra haladó Pop nevű közrendőr azonban észrevette és azonnal értesítette a mentőket, akik kiszállva a helyszínre, az életunt leányt válságos állapotban szállították be a klinikára, ahol gondos ápolás alá vették, de kevés remény van az életbenmaradásához. Az ügyben Serban Ilarie ügyeletes rendőrkapitány folytatta le a vizsgálatot és megállapította, hogy Munteanu Margit gyógyíthatatlan, előreladott tüdőbaj miatt akarta az életet eldobni magától.

Nagyjelentőségű gazdasági egyezmény Moszkva és Róma között

Anglia újabb nemzetközi békeértékeztetést készít elő

(RÓMA.) Sajtójelentések szerint a szovjet külügyi népbiztossága közölte az olasz kormányral, hogy pénteken életbe léptette az orosz-olasz kereskedelmi egyezményt, amely másfélmilliórd kliring forgalmával lehetővé teszi Olaszország teljes nyersanyag-szükségletének kielégítését. Az első oroszországi petroleumszállítványokat Odesszába már be is hajózták és utnak indították Itália felé.

— **UJ BÉKEJAVASLAT** (LONDON.) Sir Percy Lorrain, a római angol nagykövetség Chamberlain Londonba rendelte, ami nagy feltűnést keltett. Miután Lorrain csak nemrégiben foglalta el állomáshelyét, beavattak szerint utja az új békejavaslatokat kapcsolatos megbeszélésekkel áll összefüggésben. A Chamberlain és Halifax beszédében említett békejavaslatokat ugyanis közösen angol-francia javaslat formájában elkészítik egy négyhatalmi értekezlet összehívására, amelyre Olaszországot és Németországot is meg akarják hívni és fel akarják őket szólítani arra, hogy ismerjessék követeléseiket.

— **LÁZAS DIPLOMACIAI MUNKA** Ugyanakkor római jelentés alapján közlik, hogy az európai diplomácia óriási arányú munkásságot fejt ki. Sokkal nagyobb, mint a müncheni egyezményt közvetlenül megelőző időkben. Az európai külügyminisztériumokban vasárnap mindenütt teljes üzemmel dolgoztak. Róma és Berlin szinte állandó összeköttetésben állnak távbeszélő útján egymással. Az angol békefeltételekkel szemben mindkét kormányzat erősen tartózkodó magatartást foglalt el. Szavak helyett tetteket és tényeket kívánnak. A közhangulatot legjobban kifejezi Gaydának a Voce d'Italia hasábjain írott cikke, amelyben hangsúlyozza, hogy Angliának és Franciaországnak be kell bizonyítaniuk, hogy komolyan békét akarnak, ez azonban csak megfelelő bizonyosságtételekkel lehetséges. Anglia néhány nap előtt még erősen bekerítő politikai álláspontot vallott. Az elmúlt 20 év eredményei nem tulsok jogcímek adnak arra, hogy a Berlin—Róma tengely az ellentábor igazi békeszándékairól meg lehessen győződve. Londonnak és Párisnak sok ténykedése ellent is mond e békeszándéknak, tehát le kell mondaniuk minden bekerítési politikáról, a tengely hatalmak gazdasági kiheztetéséről és megfelelő revízió alá kell venni a versaillesi megállapodásból Németország terhére fennálló teherkéteket, de ugyanezt kell tenni Rómával szemben is. Az olasz lapok általában gyakorlati bizonyosságokat követelnek, mert addig szó sem lehet egy négyhatalmi konferenciáról. Az olasz sajtó azt állítja, hogy Páris egyébként elégedetlen London újabb békeszándékaival és azokat a maga részéről nehezíteni igyekszik.

— **„ANGLIA MÁR SÜLYOSABB VIHAROKAT IS ÁTÉLT”**

(LONDON.) Sir John Simon kincstári kancellár jarmouthi beszédében kijelentette, hogy szilárdan hisz abban,

miszerint Angliának a béke biztosítására vonatkozó törekvései megfelelő sikerrel fognak járni. Anglia a nemzetközi együttműködés híve. Nem kíván mások ügyeibe ok nélkül beleszólni, mert mindenki részére boldogulást óhajt. A megfelelő elvek mellett a brit kormány egy méltányos és igazságos világbéke érdekében küzd, óvatos, erőtlen és körültekintő békepolitikával. Anglia már súlyosabb viharokat is kiállott, mint a mai és ezért meri hinni, hogy békeakcióját nem fogja kudarc érni.

— **HITLER KANCELLÁR BÉCS-BEN**

(BÉCS.) Hitler vezér és Kancellár tegnap a volt osztrák fővárosban tartózkodott, ahol lelkes ünneplésekben részesítették. A kancellár este színelőadáson vett részt.

— **AZ ANGOL KIRÁLYI PÁR UTJA**

(NEWYORK.) Az angol uralkodópár az éjszaka 3 órakor utazott el külön vonaton Kanada felé. Elutazásakor Rooseveltt államfő és felesége bucsuzatták a megjelent előkelőségek élén az angol uralkodópárt. György király a bucsuzáskor egy arany tintatartót adományozott Rooseveltt államfőnek, majd hálás köszönetét tolmácsolta egy Roosevelttnek, mint az amerikai népnek a lekötözöden szívélyes fogadtatásért.

— **LENGYEL SZÉN OROSZ-ORSZÁGNAK**

(VARSÓ.) Moszcicky államfő tegnap a sandomierzi ipari kerületbe utazott, ahol több nemzetvédelmi célokat szolgáló iparüzem megnyitási ünnepségein vesz részt. A lengyel lapok ugyanakkor beszámolnak arról, hogy az új lengyel-orosz kereskedelmi szerződés alapján Gdyniából rövidesen 900 tonna lengyelországi szenet indítanak utba Oroszország felé.

— **A RATIBORI LENGYEL HÁZ SORSA**

Szintén Varsóból jelentik, hogy a német szilárd Ratiborból érkező hírek szerint az ottani lengyel házat lefoglalták és átadják a hitlerista ifjúság szervezetének. A lengyel sajtó a Patt ügynökség híradása alapján ezt újabb német részről történő lengyel ellenes kihívásnak tekinti.

— **MEGKEZDÖDÖTT A VARSÓI NEMZETKÖZI GÉPKOCSIVERSENY.** Varsóból jelentik: A varsói nemzetközi gépkocsiverseny lengyel, olasz, francia, jugoszláv és cseh versenyzők részvételével ma vette kezdetét.

— **AZ ECUADORI KORMÁNY SZILGURU INTÉZKEDÉSEI.** Quitoból jelentik, hogy az ecuadori kormány szilguru intézkedéseket foganatosított arra nézve, hogy a Kuba által be nem fogadott és az ecuadori partok mentén tartózkodó Saint Louis hajón levő zsidó menekültek ne léphessenek be Ecuador területére.

A rendőrség hírelből

Hatósági közeg megsértésével végződő botrányt rögtönzött tegnap este két helybeli fiatalember az egyik Mihai Viteazul-téri korcsmában. Matache Dumitru 11. Calarasi-uccában lakó egyén italozás közben összeszólalkozott Corna Ioan Marechal Foch-ut végén lakó fiatalemberrel. A heves szóváltás közben tetlegességre is sor került. A vendéglős ekkor behívta Cornea Mihail közrendőrt, aki a közelben teljesített őrszolgálatot. A már verekedő fiatalember, midőn a rendőrt megpillantották, hirtelen békejebbot nyújtottak egymásnak és mindketten szembefordultak a rendőrel. Erre szállították őket a rendőrkészutára és valószínűleg átadják őket a katonai törvényszéknek. Gheorghescu Iancu mócsi járásbíró tegnap délután megjelent a rendőrkészuturán és bejelentette az ügyeletes rendőrtisztnak, hogy a vasutállomással szemben levő Royal-szálloda Buia Teodor nevű alkalmazottja valami szóváltás során súlyosan megsértette. Az ügyben az ügyeletes rendőrtiszt jegyzőkönyvet vett fel. Gavrilescu Eufrosina Regele Carol II. 11. szám alatt lakó tisztviselő bejelentette a rendőrség bünyői osztályán, hogy tegnap délelőtt a Mihai Viteazul-téren ismeretlen tettes kilopta kezításkájából 500 lej készpénzt. A nyomozás megindult. — A kolozsvári rendőrség szombatról vasárnapra virradólag széleskörű razziát tartott. A több csoportra osztott rendőrsztagok összesen 59 gyanus egyént állítottak elő a főkapitányságon és a kerületeken. Utólagos igazolás során hat személyt azonnal szabadon engedtek, három lopással gyanúsított fiatalembert átadtak a bünyői osztálynak, míg 50 személy ellen a bejelentő hivatal utján szigorú eljárást indítottak meg, mert irataik nem voltak rendben.

Holland egyetemi tanár romániai vonatkozású előadása

(ULTRECHT.) Az egyetemi ünnepségek alkalmával, amelyeken Pella román követ is megjelent, nagyszámú előkelő hallgatóság előtt nagyjértékű és érdekes vetített képes előadást tartottak a román egyházművészetről. Az előadást Crondyis holland egyetemi tanár, a Román Tudományos Akadémia levelező tagja tartotta, aki előadása keretében megemlékezett arról, hogy milyen mélyseges benyomást gyakorolt rá, királyi kihallgatásának alkalmával, II. Károly király Öfelségének rendkívüli egyénisége. Románia mai uralkodója országában nevelkedett és a román tradíciók és hagyományok szerinti nevelése párosulva csodálatos képességeivel eredményezte azt — mondotta a kiváló holland tudós — hogy mint uralkodó csodálatra méltó biztonsággal és erélyességgel céltudatosan vezeti országát. A holland professzor kitűnő előadását Pella román követ köszönte meg szép szavakkal.

— **UJABB REPÜLŐSZERENCSETLEN SÉG AMERIKÁBAN.** Newyorki jelentés szerint tegnap egy repülőgép ismét lezuhant. A gép négy utasa életét veszítette.

— **Súlyos kimenetelű gázolás a Reg. Carol II. uton.** Súlyos kimenetelű szerencsétlenség történt ma délelőtt 12 órakor a Reg. Carol II. uton. Az uccában levő 25. számú ház előtt a 15645 Bucuresti jelzésű CFR személyautóbusz elütötte Harian Valentin 16 éves süketnéma fiút, aki a bukaresti süketnéma intézetnek növendéke volt. A gázolás következtében a szerencsétlensorsu fiu rendkívüli súlyos külső sérüléseket szenvedett fején, hátán és baltérdén. A kihívott mentők válságos állapotban szállították be a sebészeti klinikára, ahol azonnal gondos ápolás alá vették, de kevés remény van a megmentéséhez mert az orvosok megállapítása szerint igen komoly belső sérüléseket is szenvedett. A gázoló Maris Victor nevű sofírt a II. kerületi rendőrség őrizetbe vette, a szerencsétlenség ügyében pedig megindította a vizsgálatot.

Nyomatott a MAYER könyvnyomda körforgóján.

SERV. CENZ. C. VI. VI. A. — BUN DE IMPRIMAT

Látványossági adó Sódh Sándor:

A látványossági adó általában csak a kifejezett látványosságokra, a színházi, mozi és szórakoztató előadásokra stb. szokott vonatkozni. Az utóbbi időben azonban a látványossági adó fogalma lényegesen kibővült. Ma például idősorolják a tornaünnepségeket s a sportmutatványokat, de például ilyen adót kell fizetni a vendéglői fogyasztások után is. Sőt — ha a fogyasztás zene mellett történik — akkor magasabb kulcsszámítás alapján.

A legérdekesebb hír azonban most érkezik. Arról van szó, hogy a látványossági adókötöletesség alá vonták a strandjegyeket is. „Risum teneatis amici” — mondja a latin közmondás, vagyis, ne nevessetek barátait. Amit mondom, az így is van. Igen, a strandrajárók látványossági adót kell fizetniük. Mintha ennek a sajátságos és különös korszaknak valami jellemző íróniája ütközne ki ebből a megállapításból. Mert bizony, ha valahol illendő dolog látványossági adót fizettetni, úgy a strandon legalább is most nagyon is alkalomszerű dolog. A mai strand ugyan is elveszítette jórésben a fürdőzés és testi-lelki erősítés jellegét, nem az uszás és testedzés itt a cél, hanem sokkal inkább kedélyes, gyakran tulkedélyes szórakozás. Igaz ugyan hogy a strandra járó hölgyek legtöbb esetben viszonylag jobban fel szoktak öltözködni ott, mint például a kórházra, vagy valamelyik nagy estélyre és tévedés lenne azt hinni, hogy itt nyakig levetkőznek. Talán inkább az ellenkezője állítható. Nyakig begombolkoznak, de a cifrábbnál-cifrább fürdőjelmezekbe, amelyek sokszor szinte színpadi toalett gyanánt hatnak. Mert felvonulnak a színes tarka shortok, pongyolák és egyéb különös jelmezek, úgy, hogy sok esetben a strandrajárók valóságos divatbemutatóra képzelhetik magukat. Persze aztán nemcsak a szemet és szívet gyönyörködtető látványban lehet itt részünk, hanem nagyon gyakran ennek az ellenkezőjében. Hiszen az 50—60 év körüli „tisztas” családnyák számtalanszor olyan strandjelmezekben bukkannak fel a fővényen, hogy őszintén szólva az ember csak sajnálni tudja őket. Lesajnáltni, ahogy az ucca „argotja” mondja.

Nem mindig gyönyörűsége látvány tehát, ami után adózniok kell a strandon megjelenőnek, tehát nem lehet kétségbe vonni, hogy azok, akik ezt az új adónemet megteremtették, nem szükkölkednek humorérzékben. Bizonyára valamelyik ilyen „elrettető” látvány hathatott rájuk olyan mélyen, hogy a strandra is kiterjesztették a látványossági adót. Fel lehet azonban erre is vetni a kérdést, hogy ezek után nem fogják-e ezt az adónemet meghonosítani a különféle divatbemutatókon, a nagy estélyeken is. Hátha annyi hatásuk lenne, hogy a hölgyek kissé jobban felöltözködnének, mielőtt bevonulnának pompázó pávák gyanánt a báltermekbe és szórakozóhelyekre. Az élet amúgy is meglehetősen hiján van a mulatságos és kedélyes helyzeteknek és a közigazgatás általában nem is szokott ennek barátja lenni, de talán nem ártana, hogyha a poros iróasztali akták közé egy kissé több kedélyesség, humor és helyzetek megítélésére szükséges barátságos megértés tévedne be.

Talán az ilyen intézkedések a maguk szigorúságával, mert hiszen végső eredményben a látványossági adó még sem szórakoztató, hanem zsebremenő valami, ráeszméltetik majd a strandoló hölgyeket, hiszen elsősorban is róluk lehet itt szó, hogy a strand maradjon strand, ahol a testet és lelket edzeni kell, uszni, fürdőzni, napozni, nem pedig látványossági divatbemutatót rendezni, sokszor elijesztő hatással. (t.)

— Az angol alattvaló titokzatos halála. Sanghaiból jelentik: A Reuter híradása szerint egy Mac Callister nevű angol kórházba szállítása közben, titokzatos körülmények között kiszorult. Az ügyben szigorú vizsgálat indult.

Az „ismeretlen képviselő”
Tompá Lajos, aki először
atyja sírjához megy...

Ha tanító lennék, magam köré ültetném a rámbízott gyermekeket és mesélnék nekik a jó diadaláról a rossz felett s arról, hogy a munka, becsület és tisztesség miképpen nyerte el az ő jutalmát. De, mert nagyok számára kell írnom, akik mindent a maguk egyéni és nem mindig igaz lélekkel hitelesített szűrőjén engednek át, mondanivalómat prózára vagyok kénytelen átfordítani. Ezt a történetet mondom el tehát, amely inkább illene költő, vagy novellairó, mint újságíró száraz tollára:

A most lezajlott képviselőválasztásokon a jólismert nevek mellett néhány egészen ismeretlen név bukkant fel. Érttem ezt főleg kisebbségi szempontból. Ki hallott eddig Péter Jánosról, aki a temesvári gyaluipar gyárában egyszerű gépész és így ki tudott arról, hogy Tordán van egy Tompa Lajos nevű fiatalember, aki egyébként egész életében dolgozott és hasznossá igyekezett tenni magát embertársai számára. Mert ez a Tompa Lajos, az „ismeretlen képviselő”, akiről ez az írás szól, a maga szűk körében eddig is megbecsült ember volt, s ez most kiderült a t. választópolgárok az ő fényképes szavazólapja mellett, vagy ellen dőnhettek a csukott fülkében. Imponáló többségben és első helyen hozták be ezt a fiatalembert, aki sohasem törekedett másra, mint egy színvonalas, tisztességes életre, amit munkája után megérdemelhet, de ha valaki egy évvel ezelőtt azt mondta volna neki, hogy országgyűlési képviselő lesz belőle, szeliden mosolygott volna.

Valamit szeretnék önöknek elmondani erről a fiatal képviselőről, aki mellesleg szülő, barátom. Nem elfogultság, még kevésbé érdek beszél belőlem, az igazat írom meg, megjelölve ezzel a polgári erény, vallásosság és tisztesség útját. A Biblia jut eszembe, amikor ezeket a sorokat diktálom, a parancsolat, amely így szól: „Tiszteld apádat és anyádat, hogy hosszú életű légy a földön.”

Tompá Lajos édesapját, aki mintegy tíz évvel ezelőtt hunyt el, igen jól ismertem. Azt a kerámiai gyárat, amelyet ma Tordán a fia vezetnek, ő alapította. Nem nagyban, hanem kicsiben, de az ő munkája nemcsak a tordai kerámiai gyárat alapította meg, hanem ugyancsak a romániai kerámiai ipart is. Aránylag fiatalon, hirtelen halt meg, anyagi ügyeit egy társasviszonyból kifolyólag eléggé rendezetlenül

hagyva. Az öreg ur egyike volt a legjobbjaim közül embereknek. Az ilyen ember alkotni, produkálni tud, de inkább több erkölcsi, mint anyagi eredményre járja le mérlegét. Egyszerűségére jellemző, hogy egy ízben előkelő regáti urak látogatták meg üzemet és a csodálkozással megtekintett pompás készítményei között egy ládára valót kiválasztottak. A munkaidő után, az öreg Tompa vitte ki a ládát a várakozó autóhoz. Az egyik regáti ur benyúlt a zsebébe és öt lej borraalót adott neki. Fiatal és izmos társa ez alatt az irodában könyvelte el a bevételt, míg az öreg Tompa csendesen a zsebébe csuszította az öt lejt. Mikor este hazament, ezt mondta a fiának:

— Fiuk, apátok öt lej borraalót kapott. Tegyétek el ezt a pénzt.

Ma is meg van az öt lej. Szeretettel őrzik a fiuk, éppen úgy, mint apjuk emlékét. Azután, hogy atyjuk meghalt, megszüntették a társas viszonyt és maguk dolgoztak. Hogyan, azt én, mint barátjuk, tudom a legjobban. Csövet kellett a gyártelepre bevezetni, ehhez kellett egy kis földmunka. Akadt négy ásó és ezt a fiuk maguk csinálták. Kutat kellett ásni az udvarra. Ezer lejt kért egy ugynevezett kutmester. Kacagtak egyet, ledobták a kabátokat, vetették az ásókat és négy óra alatt megásták a kutat. Ugy dolgoztak, mint a napszámosok és mindig jókedvűek voltak. Mindig apjuk jutott eszükbe s ha nekifogtak valaminek, az apjukra gondoltak. A becsület és tisztesség munkának meg is volt a sikere. Ma a tordai Tompa testvérek kerámiai gyár nyolcvan munkással dolgozik, Bukarestben két fiókja van és királyi udvari szállítók. Három királyi kitértést kaptak, részt vettek az összes világkiállításokon. Mindezekről nem írtak hasábas cikkeket, én emlékeztem meg néhanapján róluk, mint barátaimról. A pénzt nem dugták el harisnyákba, hanem a lehetőség szerint okosan és megfontoltan áldoztak minden tisztességes célra. Sándor, az idősebb könyvekre áldozott, minden értékű irodalmi könyvet megvásárolt és minden jótékonyági ivre nem a nevét, hanem az összeget írta be. Lajos, az „ismeretlen képviselő”, akit most megválasztottak, támogatott minden kulturális és sport törekvést. Tordán például az Uranus Sportegyesületet ő létesítette, segítőtársa Major műasztalos gyáros volt, aki nekünk, kisebbségi újságíróknak

Tompá Lajossal együtt két évvel ezelőtt az ott rendezett multságunk alkalmával igen értékes szolgálatot tett.

... Ezt a Tompa Lajost választották meg most képviselőnek olyan szavazattal, amire ő maga sem számított. A választáson nem volt korteskedés, de ez a választás igazolta azt a hasznos munkát, amit a nagytekinélyű dr. Lőrinczy Ákos ny. főügyész, Hirschfeld Tibor és Tompa Lajos a NUF tordai osztályánál mintaszerűleg kifejtett. A magyarok, ezen a magyarlakt területen hármuk agitációjára tömegesen léptek be az új pártba és mintaszerűen vezetett jogvédő irodát rendeztek be. Nem kértek anyagi támogatást, mindent a sajátjukból vállaltak meg, igazán önzetlenül. Hirschfeld Tibor és Lőrinczy Ákos lemondtak arról, hogy munkájukat képviselői mandátummal honorálják, hanem átengedték a teret a fiatalabb és mozgékonyabb Tompa Lajosnak. Ez a szerény fiatalember eleinte tiltakozott, aztán drukolt az erőpróbától és a végén úgy győzött, ahogyan a jó győz a gonoszok fölött. Mert gonoszok is voltak vele szemben akik gáncsolni akarták ezt a nemeslelkű, tiszta és dolgozó embert.

Azt mondtam a cikk elején, hogyha tanító lennék, mesét mondanék a gyermekeknek. Nemcsak arról beszélnek, hogy miként diadalmaskodik végül az ármány felett a jószág, hanem arról is, hogy mi a szülői szeretet és tisztelet, amit az írás is mindnyájunk számára előír. Este volt, amikor a választási eredményt a bukaresti rádió közreadta. A testvérek közül a Tordán tartózkodó Sándor és Lajos rögtön kimentek a temetőbe és ott az apjuk sírjánál könnyes szemmel imádkoztak. Az öreg Tompa bácsi örök álmát aluszza, de fia ott állanak a sírja mellett, könnyes szemmel, megköszönve, hogy emberré nevelte őket és ők az élet harcában megálltak a helyüket. Mint nekem az „ismeretlen képviselő”, Tompa Lajos elmondotta, minden egyes esetben, amikor eredményt érnek el, első utjuk az apjuk sírjához vezet. Bukarestben élő testvérük, aki az ottani fiókokat dirigálja, bármikor érkezik meg, a kocsival először a temetőhöz hajtat, lerózza kegyeletét atyjával szemben, imádkozik a sírjánál és csak ezután megy a családi hajlékba. Ezt örökölték tudásukon és szorgalmukon kívül a Tompa fiuk és közöttük az „ismeretlen képviselő” Tompa Lajos.

Meg vagyok győződve arról, hogy nevét rövid időn belül sokan ismerni fogják s azt, ami e név mögött van, nagyon sokan tisztelni és becsülni fogják.

— Kék könyv az zsidók guyanai letelepítéséről. Londonból jelentik: Az angol kormány Kék könyvet adott ki a Brit Guyanában tervbe vett zsidó telepítések lehetőségeiről. Beható helyszíni vizsgálat után a Kék Könyvben a bizottság a legnagyobb óvatosságra int a telepítési kísérletekkel szemben. Mindenekelőtt ki kell próbálni, hogy az európai telepek mennyire tudják elviselni a trópusi éghajlatot. A Kék Könyv végül azt a javaslatot tartalmazza, hogy kísérletképpen egyelőre kétszáz teljesen munkaképes férfi telepedjen le a gyarmaton családijával. A jelentés leszögezi, hogy egyelőre Brit-Guyanában tömeges telepítéseket végrehajtani nem lehet.

— Őmlik az arany Amerikába. Washingtonból jelentik: Az aranyözlés az Egyesült Államokban változatlanul tovább tart. A kereskedelmi minisztérium most tette közzé jelentését, amely szerint május 19-ike és 26-ika között több mint 86 millió dollár értékű arany érkezett az Egyesült Államokba. A legnagyobb arany mennyiség Angliából érkezett és pedig 53 millió dollár értékben. Hollandiából 14.8, Belgiumból 4.5 és Japánból szintén 4.5 millió dollár értékű arany érkezett most az Egyesült Államokba.

**FESTESBEN
ÉS TISZTÍTÁSBAN**

Ezink

ELISMERT!

AZ ÓDONKASTÉLY REJTÉLYE

● IRTA: E. FRIEND ●

(21.)

A kislányba, aki hozzákerült, sikerült hamarosan belevernő a keserű tudatot, hogy ő igenis itt csupán kegyelemkenyérrel él és úgy is kell viselkednie. Alice leányélete az elfojtott érzelmek, vágyódások és indulatok szaka-datlan lánca volt.

Gyűlölte a nagynénjét és szeretett volna szabadulni tőle, hogy élhesse az ő külön életét, de soha nem volt benne anyi energia, eltökéltség és bátorság sem, hogy megszökjön.

Nagynénje oltotta Alice szívébe a pénz mindenhatóságába vetett hitet és azt, hogy ebben a földi életben nem érdemes egyébre különösebben törekedni, csak arra, hogy az embernek men-nél több legyen ebből a hideg és mégis oly éltető, hatalmat és erőt adó vala-miből.

A nagynéni nem is igen bánta vol-na, ha Alice hozzá hasonlóan, pártában öregszik meg. Azonban nem látta más módját annak, hogy a lánytól megszabaduljon, csak, ha az férjhezmegy. Így hát elvitte néhanap társaságba.

Egy kisebb teaestélyen ismerkedett meg a nagy szerelmét gyászoló Dick Dearborn ezzel a különös, örökké-sápadt, légiésen-karcsu, átszellemült mo-solyu teremtéssel.

Alice már akkor nem volt egészen fiatal, elmúlt harmincéves és azon az uton volt, hogy nagynénjéhez hasonlóan a vénleányság fanyarul-nyugo-dalmas életét élje.

Nagy, különös fényben izzó, csoda-szép szemei, csendes, bágyadt mosoly-gása felkeltették Dick Dearborn érdeklődését. Jó volt ott ülni a furcsa leány mellett és átlátszóan fehér kezét simo-gatva, elmerülni ezekbe a véghetetlenül mély, ezertitku, sejtelmű szemekbe.

Kétszer volt együtt csupán Dick Dearborn, somoru, korász özvegyem-bér Aliceval és már úgy érezte, azt érezte...

Dick hatalmas és számos szénbányát örökölt az apjától, úgy, hogy mindenki irigyelte a sápadt, hallgatag leányt, amikor a gazdag és dínos férfi meg-kérte a kezét.

Még a nagynéni is talán, akiben fel-támadt az asszonyiség utolsó szikrája és az aggszüzek kiirthatatlan félté-kenységével szinte bosszankodott uno-kahuga hallatlan szerencsén. Am mi-re ezek megtartották az esküvőt, — hir-telen elköltözött, egybekelven a végre jelentkező egyetlen vőlegénnyel, a ha-lállal.

A házat Alicera hagyta, nem szive-sen bár, de hát semmiféle egyéb ija-fija nem volt, akit örökösnél tett volna.

Alicenak pedig édes-kevéssé szüksége volt erre a házra. Ugyszólván szabadon rendelkezhetett Dick Dearborn óriási vagyonával.

A szegény, sápadt teremtés, akinek egész lányága alatt ugyszólván egyet-lenegy ruháskája, kopott kis kosztüm-je volt minden toalettje, most szinte megszédült a sok káprázatos ruhakölte-ménytől, melyek úgy vették körül, akár egy csodálatosan szép és értékes képet a csilámló, aranyos keret.

Talán egy évig úgy érezték, hogy bol-dogok. De ez a boldogság valami erő-lített mázzal volt borítva, mintha csak ott lebegett volna még körülöttük most is a halott asszony, Dearborn első fe-lisége.

(Folytatása következik.)

CARNUNTUM, a dunamenti római erősség

Hitler kancellár parancsára klássák Tiberius császár egykori főhadiszállását. — Carnuntumból irányították a germán törzsek elleni hadjáratokat

Bécsből nem messze, a Duna mentén a volt Nyugatmagyarország (Burgen-land) területén tudvalevőleg nemrég egy ősrégi római település nyomaira bukkantak. Német, illetve osztrák régészek a helyszínen végzett kutatások során megállapították, hogy az egykori Carnuntumról, Tiberius császár főhadi-szállásáról van szó. Hitler vezér és kan-cellár értesülve a felfedezésről, meglá-togatta a római telep, azután elrendel-te, hogy az ásásokat költségére való tekintet nélkül tovább folytassák. A rendelkezés alapján dr. Rudolf Egger, a bécsi egyetem kiváló régész-tanára ve-zetésével nagymérvű munkálatok indul-tak meg Carnuntum teljes feltárása ér-dekében. Már eddig is rendkívül érte-kes leletekre bukkantak. Így többek kö-zött egy mumiát is találtak, amely egy körülbelül 15 éves római leányké volt. Ez a lelet is azt bizonyítja, hogy Ves-passián császár légióival, amelyek tud-vaevőleg hosszabb ideig Palesztinában és Egyiptomban hadakoztak, egyipto-miak is ájtottak Európába és a legtá-volabbi állomásokra is eljutottak.

Tiberius főhadiszállása

Carnuntumról egykori római feljeg-yések során most már tudjuk, hogy egyike volt a legfontosabb határállomá-soknak, illetve városoknak Germániá-ban. Kerek négyszáz esztendeig állt fenn és mint a napvilágra hozott ada-tok és leletek bizonyítják, különösen sztratégiai szempontból volt nagy a je-lentősége. Az ősi város és megerősített véghely Bécsből nem messze a Duna partján terült el. Annak a hatalmas katonai műutnak mentén, amely nyu-gatról keleti irányban húzódott és amely már a legtávolabbi ókorban is igen jelentős szerepet játszott a külö-nöző nemzetek történetében. Tiberius, Augustus utóda, ismerte fel először Car-nuntum rendkívüli jelentőségét s elren-delte az akkor még egyszerű kompát-kelő hely kiépítését és megerősítését. Krisztus után 6-ban ide helyezte főhadi-szállását, amikor ugyanis hadjáratot akart indítani Marbod, a german-fajú markoman nép királya ellen. Tizenkét légiót vont össze Carnuntumban, ami-kor azonban hírül adták neki, hogy a Duna déli részén levő tartományokban az ott élő népek fellázadtak, beszün-tette a markomannok elleni hadjáratot és légióit a zendülők ellen küldötte. Ti-berius hadseregében szolgált akkor Arminius is, az ugyancsak germánfajú cheruskerek királya. Arminius több ízben kiténtette magát, amiért is Tibe-rius római lovagi rangra emelte, ami azokban az időkben igen nagy kitün-tésszámba ment. Carnuntum volt a fő-hadiszállása továbbra is a zendülők el-len indított római légióknak.

A filozófus császár tartózkodási helye

Domitianus császár Krisztus után 89-ben Tiberiushoz hasonlóan ugyancsak hadjáratot indított a markomannok és quadok ellen. Az ő főhadiszállása is Carnuntumban volt. Később Krísztus

után 166—180-ban Marcus Aurelius császár, aki egyben az ókor egyik leg-kiválóbb bölcsésze is volt — ugyancsak hadjáratot vezetett a markomannok, valamint a quadok ellen, akik tudva-levőleg szövetséget kötöttek a jazigok-kal, vagyis a későbbi jász nemzetséggel, amely tudvalevőleg beolvadt a ma-gyarságba. Marcus Aurelius hosszú ideig tartózkodott Carnuntumban és egyik legkiválóbb filozófiai munkáját is ott fejezte be a táborban.

A századok sodrában

Carnuntum még évszázadokig nagy szerepet játszott a római világbiroda-lom történetében. Nagy Constantin csá-szár 323-ban innen indította meg had-járatát a sarmaták ellen, akik azokban az időkben a mai Magyarország nyugati részén laktak később azonban a róluk elnevezett délorosz síkságokra költöz-tek. Julianus császár — az apostata — aki mint Nagy Konstantin császár uno-kaöccse, előbb felvette a keresztiséget, de uralomra lépése után tüzzel-vassal az egyház ellen fordult, ugyancsak Car-nuntumból irányította hadjáratainak egy jelentős részét. Sokáig élt ebben a megerősített városban Valentinianus császár is, aki 375-ben tudvalevőleg szintén hadjáratot vezetett a germán törzsek ellen. Egy évszázaddal később Stilicho, a dalmát származású római hadvezér még egyszer megerősítette Carnuntumot és innen vezette csatáit a vandálok és gótok ellen. Stilicho ki-végzése után azonban Carnuntum las-sanként elvesztette jelentőségét, majd végül a rajta keresztül vonuló vandál, gót és gepida hadak teljesen el is pusztították.

A kiásott maradványok

Carnuntum ugylátszik nagykitere-jedű területen feküdt. Téglányalaku volt és minden oldalról rendkívül me-gerosították. Az eddigi ásások során napfényre kerültek a pretorium, vagyis a főparancsnokság, továbbá questorium a gazdasági hivatal, a tisztek és külön a legénység otthonául szolgáló épüle-tek. Ezenkívül élelmi és fegyver raktá-ruk és egyéb helyiségek is. Miután a légiók katonái rendszerint megjelölték azokat az épületeket, amelyekben egy-ideig laktak, könnyű volt megállapíta-ni, hogy milyen légiók tartózkodtak több-kevesebb ideig Carnuntumban. Így például hitelesen megállapították, hogy itt volt állomáson a XV-ik légió, amely Krisztus után 70-ben tudvalevő-leg résztvett Jeruzsálem ostromában is. Később aztán leváltották és a helyére a XIV-ik légiót küldték. Itt volt az ál-lomáshelye az I, II, X, továbbá XXX-ik légióknak is. Carnuntumban kiáltották ki tudvalevőleg a légiók Septimius Se-verust császárnak, aki hálából aranyból és ezüsből érmekeket veretett katonái tiszteletére.

A carnuntumi ásások nagy lendü-lettel tovább folynak és az eddigi ered-ményeket könyvbe foglalva hozták nyilvánosságra.

A román propaganda értékes hatásai külföldön

(BUCURESTI.) Romániáról ma már nem beszélnek úgy, mint a legendák országáról, amelynek festői szépségű természeti ékességei vannak, pátriárkális falukkal, amelyekben alig vehető észre a szerény civilizáció kezdete és amelyekben csak a mult események-ben gazdag történelmét méltatják.

Az a céltudatos és jólszervezett ha-tárokentuli román propaganda, ame-lyet éppen abban az időben kezdemé-nyeztek, mikor arra a legnagyobb szük-ség volt, hogy mindenütt megismertes-sék Románia nemzeti, társadalmi és gaz-

dasági beállításait, felbecsülhetetlen eredményekkel járt. Ez annak a lelkes kezdeményezésnek és céltudatos mun-kának eredménye, amelyet Titeanu Eugen sajtó- és propagandaügyi minisz-ter folytatott le olyan anyagi eszközök-kel, amelyek egyáltalában nem szegé-nyítik meg az állami költségvetés és a közvagyon. Ez a propaganda a legro-videbb idő alatt valóságos csodákat mű-velt és az elért eredményekért a legtel-jesebb dicsőret és elismerés illeti meg a sajtó- és propagandaügyi minisztert. Az a szerény irodahelyiség, amelyben

a Nemzeti Turisztikai Hivatal székel-t és amelynek az volt a rendeltetése, hogy megismertesse Románia szép és értékes tájait, az üdülőhelyeket, a ro-mániai fürdőket, a Duna deltáját és a Kárpátok festői szépségű kirándulóhe-lyeit és tevékenységével felkeltette a külföldiek érdeklődését a romániai tu-ristahelyek iránt és rövid idő alatt meg-sokszorozta minden irányban tevékeny-ségét annak a céltudatos és jól megszer-vezet propagandájának hatásaként, ame-lyet a rádió, a mozikon keresztül hir-detmények, falragaszok után fejtett ki és azoknak a különböző nagy európai városokban megrendezett nagyszabású román turisztikai és propaganda kiál-lításoknak az eredményeként, amely kiállítások mindenütt a legfényesebb si-ker jegyében zárultak. De nemcsak az európai fővárosokban rendezett Romá-niát ismertető kiállításokat a sajtó- és propagandaügyi minisztérium, hanem még a tengeren túl is, így például New Yorkban és Kairóban.

Ezeknek a propandának a hatása és eredménye igen gyors idő alatt vált szemléltetővé.

Az a propagandaanyag, amelyet ez a minisztérium a legtávolabbi eső orszá-gokban is bemutatott, jelentős mérték-ben elősegítette azt, hogy a külföld a maga realitásában és igazi értékeivel ismerje meg Romániát és országunk ritka természeti szépségeit. Romániáról ma már mindenütt beszélnek és a leg-teljesebb elismerés és dicsőret hangján nyilatkoznak. A szorgalmas román nép erényeit, az új román élet megteremté-sére irányuló nemes törekvéseit a leg-teljesebb elismerés kíséri. Azok a felejt-hetetlenül szép látványosságok, termé-szeti ritkaságok és tünemények, ame-lyeket Románia földje nyújt gazdag vál-tozatossággal, mindenütt felkeltették az érdeklődést és az összes európai turis-ták figyelme és érdeklődése most foko-zott mértékben fordul országunk felé. A román altalaj természeti kincsekben való gazdaságát pedig kimeríthetetlen erőforrásnak értékelik mindenütt.

A román nép, amely mindig méltó módon képviselte a nemzeti lényegét, hűséggel ápolja a hagyományokat, a régi népekeket, ragaszkodik azokhoz, a szép tájakhoz, vidékekhez, amelyek-ben falusi életét éli és ahhoz a magas-színvonalú civilizációhoz is, amelyet az ország fővárosa képvisel és ezt a sok értéket, amely összességében Romániát jelenti, ma már mindenütt ismerik és a realitások reflektorával megvilágva ér-tékelik.

Ez a munka és eredmény Titeanu Eugen sajtó- és propagandaügyi minisz-ter tevékenységének köszönhető, aki intelligenciájával, szervezőképességé-vel, fáradhatatlan ügybuzgalommal in-dította el vezetői sikeresen Románia kül-földi propagandáját.

— Az alkalmazottak betegsegélyzői tagsága. Az alkalmazott, amennyiben a díjakat utána fizetik, akkor is tagja betegsegélyző pénztárnak, ha nem volt szabályszerűen bejelentve. Az egyik ko-lozsvári textilkereskedelmi cég elmu-lasztotta egy alkalmazottját a betegse-gélyző pénztárnál bejelenteni, azonban a havi fizetési lajstrom ezen alkalma-zott után is szabályszerűen befizette a szabályszerű illetéket. A be nem jelen-tett alkalmazott beteg lett és a betegse-gélyző pénztár a felmerült ápolási és kezelési költségekkel 13,000 lej érték-ben megterhelte a munkaadót. Ez el-len az érdekelt cég a kerületi pénztár mellett működő ítélő bizottsághoz folya-modott, ahol a pénztár álláspontját fo-gadták el. Ezt a döntést a cég a köz-ponti felelőbizetési bizottsághoz felebbe-zte meg. A bukaresti felelőbizetési bizott-ság előtt a cég azzal érvelt, hogy az a tény, hogy a cég fizette a betegsegély-ző járulékokat be nem jelentett alkalmazottja után és hogy a pénztár a dí-jakat elfogadta, azt jelenti, hogy az alkalmazottbiztosítást a pénztár elfogad-ta. Továbbá a díjak elfogadása és a be-tegsegélyezés megtagadása a pénztár jogtalan gazdagodását jelentené. A fe-lelőbizetési bizottság a cég érvelését el is fogadta és a kezelési költség megfizeté-se alól mentesítette.